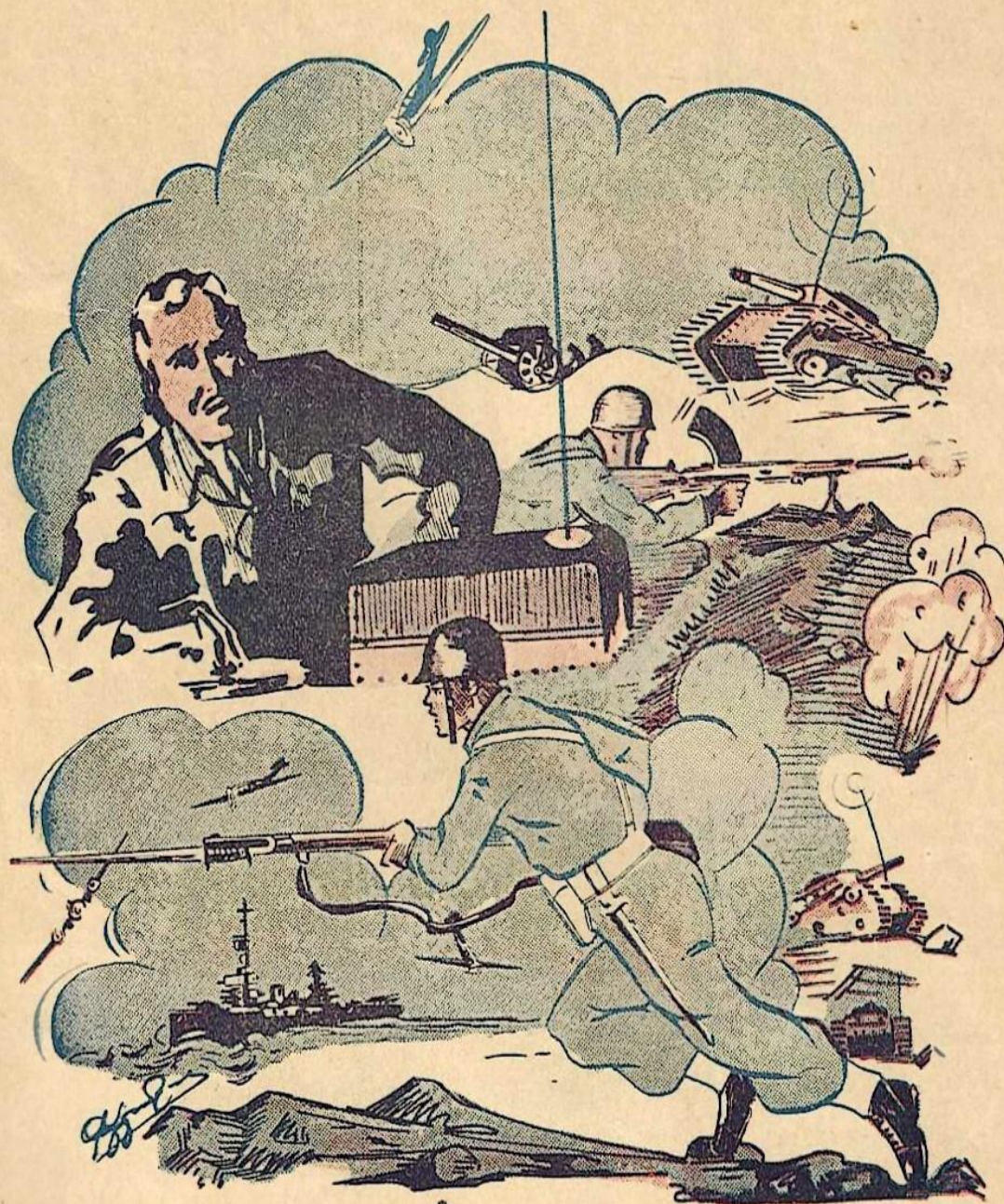

NE
NIKH
KAMEN

ΑΙΑ ΒΙΒΛΙΟΝ

ΗΧΩ ΤΩΝ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ :

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ

ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΕΤΟΣ Α' ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 11

ΒΣΤ 902, 15 Ιανουαρίου 1950

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ Δρχ. 1500

Διά τούς όπλίτας > 1000

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ :

Δι' έν έτος Δρχ. 40.000

Δι' έξ μήνας » 20.000

Δι' Οργανισμούς,
Τραπεζας, Έται-
ρίας κτλ. » 60.000

Συνεργασίαι άποστέλλονταιεις:

Περιοδικόν

«Ήχώ τών Διαβιβάσεων»

ΚΕΔ/Β 5

ΒΣΤ 902

Χειρόγραφα δέν έπιστρέφονται

Τό έξώφυλλο φιλοτε-
χνήθηκε από τόν καλλιτε-
χνη στρ. Γ. Κολοκοτρώνη.

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΠΡΟΦΗΤΙΚΟΣ

(Του ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ)

Και θαρθεϊ μιá μέρα, μαύρη μέρα !
καί ή ψυχή σου, ω Πολιτεία,
θά κατασταλάξει πέρα, πέρα
στην καμαρωμένη Γή,
στου ήλιου τή χαρά, στ' 'Απρίλη τόν άέρα.
Και στο φώς θα βγει,
ξαφνίζοντας τόν ήλιο,
σά θρεμένο άπ' τó δικό σου αίμα,
ένα γέλιο, ένα παράλαμμα, ένα ψέμα,
ένα κλάμα, ένα Βασίλειο.

Ό δικέφαλος άετός σου, νά ! μακριά
μακριά πέταξε με τ' άξια και με τ' άγια,
και θά ήσκιώσουν τά τετράπλατα φτερά
λαούς άλλους, κορφές άλλες, άλλα πλάγια.
Πρός τή Δύση και προς τó Βοριά
τήν κορώνα φέρνει και κρατά
— και τά νύχια του εϊν' άρπάγια—
και τή δόξα και τή δύναμη κρατά
και τó γέλιο, και τó ψέμα—τό Βασίλειο
πού γεννήθηκε άπό σένα μέσ' στόν ήλιο,
κοίτα, Θεέ ! θά σέρνεται μπροστά
σέ μπαλσαμωμένη κουκουβάγια.
Μ' όλα σου θά ζει τά χαμηλά,
μέ καμμιά σου δέ θά ζει μεγαλοσύνη,
κ' οί προφήτες πού θά προσκυνά,
νάνοι κι' άρλεκίνοι.
Και σοφοί του και κριτάδες
του άδειου λόγου οί τροπαιοῦχοι
και διαφεντευτάδες.
κυβερνήτες του οί εϋνοῦχοι.

Και θά φύγεις κι' άπ' τó σάπιο τó κορμί,
ω ψυχή παραδαρμένη άπό τó κρίμα,
και δέ θάβρει τó κορμί μιá σπιθαμή
μές στη γή για νά τήν κάμει μνήμα,
κι' άθαφτο θά μείνει τó ψοφίμι,
νά τό φάνε νά σκυλιά και τά έρπετά,
κι' ό καιρός μέσα στους γύρους του τή μνήμη
κάποιου σκέλεθρου πανάθλιου θά βαστά.

Όσο νά σε λυπηθεϊ
τής αγάπης ό Θεός,
και νά ξημερώσει μιάν αύγή,
και νά σε καλέσει ό λυτρωμός,
ω ψυχή παραδαρμένη άπό τó κρίμα !
Και θ' άκούσεις τή φωνή του λυτρωτή,
θά γδυθεϊς τής άμαρτίας τó ντύμα,
και ξανά κυβερνημένη κι' άλαφρή,
θά σαλέψεις σάν τή χλόη, σάν τó πουλί,
σάν τόν κόρφο τó γυνάικειο, σάν τó κῶμα,
και μήν έχοντας πιό κάτω άλλο σκαλί
νά κατρακυλήσεις πιό βαθειά
στου Κακού τή σκάλα—
για τ' άνέβασμα ξανά πού σε καλεϊ
θά αίστανθεϊς νά σου φυτρώσουν, ω χαρά !
τά φτερά,
τά φτερά τά πρωτινά σου τά μεγάλα !

ΗΧΩ

ΤΩΝ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ

• ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ Κ.Ε.Δ. •

ΟΙ ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ

Φαίνεται πως ο Θεός έπλασε και τους Βουλγάρους για σημάδι. Ήθελε να ένθυμούνται οι άλλοι λαοί ότι οι άνθρωποι κατάγονται από τὰ ζῶα και δὲν θὰ μπορέσουν ποτέ νὰ φτάσουν τὸ Θεὸ ὅσο κι' ἂν προσπαθήσουν.

Κανείς ἀπὸ τοὺς λαοὺς ποὺ ζοῦν σ' αὐτὸ τὸν πλανήτη ἢ και σὲ ἄλλο ἀκόμη δὲν θὰ ζήτησε τοὺς Βουλγάρους.

Εἶναι ὁ λαὸς ποὺ δὲν μπόρεσε μέχρι τώρα νὰ ἐξημερωθῇ.

"Ἄδικα θὰ ψάξετε στὴν Ἐγκυκλοπαίδεια νὰ βρῆτε τὴ χρονολογία ποὺ ἔπαυσε ὁ Βούλγαρος νὰ διατελῇ ἐν «Ἡμιαγρία καταστάσει».

Και εἶναι ζήτημα ἂν θὰ τὸ γράψῃ ποτέ.

Ἐπερβαίνει σὲ κτηνωδία και ὄλα τὰ κτήνη. Καὶ τὰ πλέον αἰμοβόρα. Καὶ τὰ θηρία ὅταν σκοτώνουν δὲν ἐκλέγουν τὰ ὁμοειδῆ πρὸς αὐτά. Τὰ λιοντάρια δὲν καταβροχθίζουν λιοντάρια. Ἐπιτίθενται στὰ ἄλογα, στοὺς λύκους, στὰ ἐλάφια. Ἄλλὰ και τότε ἔχουν κάποιο σκοπὸ. Θέλουν νὰ φᾶνε. Τὰ σπρώχνει τὸ ἔνστικτο τῆς αὐτοσυντηρήσεως.

Οἱ Βούλγαροι ξεκοιλιάζουν γυναῖκες ποὺ πέφτουν στὰ χέρια τους μόνο και μόνο γιὰ νὰ ἱκανοποιήσουν τὸν ἀπαίσιτο σαδισμό τους.

Σταυρώνουν παπάδες γιατί δὲν μπόρεσαν τόσα χρόνια κι' οὔτε θὰ μπορέσουν ποτέ νὰ καταλάβουν τὸ νόημα τοῦ χριστιανισμοῦ. Βγάζουν μάτια νηπίων και ἐκβιάζουν τοὺς γονεῖς των νὰ τὰ φᾶνε. Καὶ χάσκουν ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ βρωμερά τους δόντια γιὰ τὴν πρᾶξι τους, ἱκανοποιημένοι. Σφάζουν μὲ μῖσος και μὲ χαρὰ κάθε ἀνίσχυρο κι' ἀνυπεράσπιστο. Βιάζουν συστηματικά ἀνήλικα παιδάκια και τῶν δύο φύλων. Ἀκρωτηριάζουν δασκάλους. Σουβλιίζουν δικαστάς. Γδέρνουν ἐπιστήμονας. Σκοτώνουν ὁμαδικὰ ἑκατοντάδες ἀθῶων. Καίνε χωριά.

"Ὅσους αἰῶνες κι' ἂν γυρίσετε πίσω στὴν Ἱστορία τῶν Ἐθνῶν, δὲν θὰ βρῆτε παρόμοιο λαό. Οὔτε στὴ Ζούγκλα. Δὲν θὰ τὸν συναντήσετε οὔτε σὲ κείνους τοὺς κανιβάλους, μὲ τίς χαρακωμένες φάτσες και τοὺς κρεμασμένους χαλκάδες στὴ μύτη. Εἶναι ὁ λαὸς ποὺ μπορεῖ νὰ ρουφᾷ λαίμαργα κρασί ἀπὸ ἀνθρώπινα κρανία.

Τὸ εἶχε, δικαιολογεῖται, ἢ θρησκεία του.

"Ὅσα χρόνια κι' ἂν περάσουν θὰ ἔρπῃ. Ποτέ δὲν θὰ μπόρῃ νὰ ἐξαρθῇ οὔτε πιθαμῇ πάνω ἀπὸ τὸ χῶμα, σὲ ψηλότερα ἰδανικά ἀνθρωπισμοῦ.

Πάντοτε θὰ παραμένῃ ὁ ὑπόνομος τῶν ἄλλων ἐθνῶν. Ποτέ δὲν ὑπῆρξεν ἐλεύθερος. Κι' οὔτε θὰ γίνῃ ποτέ. Γιατί δὲν θέλει. Γιατί δὲν τὸ ἀξίζει. Καὶ γιατί δὲν μπορεῖ.

Στὸν ἐθνικό του ὕμνο τραγουδάει και παροτρύνει τὴ σφαγὴ και τῶν βρεφῶν ποὺ ἔτυχε νὰ μὴ γεννηθοῦν μὲ Βουλγαρική συνείδηση.

Κρατιέται γιατί πάντοτε ταπεινὰ συμφέροντα τῶν, ἐλέφ τοῦ Ἑλληνικοῦ και Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ, ἰσχυρῶν θέλουν νὰ τὸν ἐκμεταλλεύονται.

Τὸν δημιούργησε κάποιο λάθος. Γι' αὐτὸ και δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιζῆσει. Κάποτε θὰ πεθάνει. Ταγληρης ΤΖΙΒΙΣΚΟΣ Ι.

Λωινθήρες

ΚΥΜΑΤΟΘΡΑΥΣΤΕΣ

Τὸ ἑβδομαδιαῖο ἀνακοινῶθεν ποὺ ἐκδίδει κάθε Τρίτη τὸ Γενικὸ Ἐπιτελεῖο Στρατοῦ ἔρχεται νὰ ὑπενθυμίσει ὅτι ὁ ἀγῶνας γιὰ τὴν ὀλοκληρωτικὴ συντριβὴ και ἐκρίζωση τοῦ κομμουνιστικοῦ μῆσατος ἀπὸ τὸν τόπο μας δὲν ἔχει ἀκόμη τελειώσει. Ὁ κομμουνισμὸς διατηρεῖ σὲ διάφορες περιοχὲς τῆς χώρας, κυρίως στὶς βόρειες μακεδονικὲς και θρακικὲς ἐπαρχίες, ἐλαχιστότατα ὑπολείμματα ἐνόπλων ληστῶν. Αὐτοὶ βέβαια δὲν ἀποτελοῦν σοβαρὴ ἀπειλὴ γιὰ τὴν ἀσφάλεια τῆς χώρας. Γι' αὐτὸ ἄλλωστε και ἡ Κυβερνηση κατήργησε ὄλα τὰ ἔκτακτα νομοθετικά μέτρα ποὺ εἶχε λάβει κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἀνταρσίας. Ἡ ὑπαρξὴ ὅμως τῶν ὄπλων ἐνόπλων ποὺ περιφέρονται ἀκόμη στὰ βουνὰ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ ἀγῶνας κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ συνεχίζεται ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ πεδίου, ἔστω και σὲ πολὺ μικρὴ κλίμακα. Καὶ ὁποδεικνύει ὅτι πρέπει νὰ συνεχιστεῖ και ἐπὶ τοῦ πνευματικοῦ πεδίου πρᾶγμα ποὺ ἀπαιτεῖ τὴν ἐπιστράτευση ὄλων τῶν πνευματικῶν και ὕλικῶν ἐροδίων ποὺ διαθέτει ἡ πολυμήχανη και ρωμαλέα φυλὴ μας, γιὰ τὴν πλήρη και τελικὴ ἐκρίζωση, θεωρητικὴ και πρακτικὴ, τῆς βάρβαρης κοσμοθεωρίας. Ἡ διαρκὴς ἐπαγρύπνηση στὸ θέμα τῆς ἀσφαλείας, ἡ ἐνίσχυση και προώθηση τοῦ ἔργου τῆς ἀνασυγκροτήσεως και ἡ διατήρηση τῆς ψυχικῆς ἐνότητος τῆς μεγάλης μάζας τοῦ λαοῦ πρέπει νὰ ἀποτελέσουν τοὺς κυματοθραύστες ποὺ θ' ἀνακόπτουν τὴν κομμουνιστικὴ πλημμυρίδα.

ΜΟΥΣΙΚΟΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

Δὲν ξεφεύγουν βέβαια ἀπὸ τὴν προσοχὴ κανενὸς μας οἱ συγκινητικὲς θυσίες στὶς ὁποῖες ὑποβάλλεται ἡ Μόσχα, χωρίς κυμιά ἰδιοτέλεια, στὴν προσπάθειά της νὰ ἐνισχύσει τὸν Ἑλληνικὸ Λαό. Ἡ ἠθικὴ και ὕλικὴ ἐνίσχυση τοῦ κομμουνιστικοῦ κινήματος τὸ Δεκέμβριο τοῦ 1944, ὁ ἐπανεξοπλισμὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος και ἡ ἐξώθησή του σὲ νέα ἐπανάσταση τὰ τρία τελευταῖα χρόνια, ἡ φιλόξενη προστασία ποὺ παρέχει στὶς εἰκοσιεὶς χιλιάδες Ἑλληνόπουλα στὸν εἰδυλλιακὸ παράδεισο τοῦ Σιδηροῦ Παραπετάσματος εἶναι ἀπὸ τίς φιλικὲς ἐκδηλώσεις ἀπέναντί μας ποὺ δὲν θὰ ἐξοχίσουμε ποτέ. Τώρα ἔρχεται νὰ προστεθῇ και ἡ φιλότιμη προσπάθειά της γιὰ τὴν ἐξύψωση τῆς πνευματι-

κῆς στάθμης τοῦ Λαοῦ μας κατὰ τὸ χαχολικό πρότυπο. Στὶς τακτικὲς ἐκπομπὲς σὲ Ἑλληνικὴ γλῶσσα τοῦ ραδιοφωνικοῦ τῆς σταθμοῦ ἡ Μόσχα ἔχει καθιερώσει γιὰ χατήρι μας καὶ μουσικοφιλολογικὸ πρόγραμμα. Ἔτσι μᾶς δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ ἀκούσουμε τῶρα τελευταία τὸ παρακάτω ποιητικὸ ἀριστούργημα ποῦ θὰ τὸ χάναμε ἀλλοιῶς καὶ θὰ μέναμε ἔτσι ἀμύσοι βάρβαροι:

Νωρίς τὰ λάφυρα μετρά
Τοῦ Λαοῦ ὁ ἔχθρος.
Ὅπως αὐτὸς ξανά θὰ πολεμήσει
Καὶ στῆς Ἑλλάδας τῆ γῆ
Νέος ἄχος
Κι' ἀπ' τὸ γυφάκι θὰ μυρίσει
Μπαρούτι καπνός.

Μόνο μιά μικρὴ παρατήρηση θὰ κάνουμε στὸ στιχοπλόκο τῆς Μόσχας. Στῆς Ἑλλάδος τῆ γῆ ὄχι θὰ μυρίσει μπαρούτι. Βρωμαεὶ μπαρούτι. Καὶ πολὺ μάλιστα.

ΝΑΟΥΣΑ

Κλείνει ἀκριβῶς χρόνος ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦ ἡ γραφικὴ Νάουσα δοκίμασε σὲ ὅλη τους τὴν ἀγριότητα τὰ κομμουνιστικὰ στίφη. Ἦττημένος τὸ καλοκαίρι τοῦ 1948 στὸ Γράμμο ὁ ἔξαλλος ἀρχηγὸς τοῦ ΚΚΕ Ζαχαριάδης ἀνέλαβε προσωπικὰ τὴ διεύθυνση τῆς ἔνοπλης ἐπαναστάσεως. Ἔπρεπε νὰ γίνουν τωναϊκὲς ἐνέσεις τοῦ ἠθικοῦ τῶν καταπτοημένων ὁπαδῶν του καὶ νὰ ἐκβιασθῆ μιά ἐντυπωσιακὴ ἐπιτυχία, ἔστω καὶ πρόσκαιρη, ποῦ νὰ ἐπικυρῶσει τὸ γοητρο τοῦ «ἀρχηγοῦ» καὶ ὡς στρατιωτικοῦ ἡγέτου. Ὁ ἄμαχος πληθυσμὸς τῆς εἰρηνικῆς καὶ ἐργατικῆς Νάουσας ἀπέτελεσε τὸ στόχο τῶν κομμουνιστῶν. Ἡ μικρὴ φρουρὰ τῆς πόλεως ἀφοῦ πολέμησε ἥρωικὰ ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι ἀναγκάστηκε τελικὰ νὰ ἀποσυρθῆ καὶ νὰ τὴν ἐγκαταλείψει στὴν ἐκδικητικὴ μανία τῶν σλαβοκίνητων ὀρδῶν. Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρες οἱ κομμουνιστὰὶ ἔσφαζαν, ἔκαιγαν, λεηλοτοῦσαν. Ἀπὸ τὰ ἐργαστῆρια τῆς βιομηχανικῆς πόλεως ποῦ ἄλλοτε ἀνθοῦσε δὲν ἔμεινε πιά κανένα ὄρθιο. Τὰ ἐπυρπόλησαν ἢ τὰ ἀνετίναξαν στὸν ἀέρα μὲ δυναμίτη, προφανῶς γιὰ νὰ μὴν ἔχουν πιά οἱ κεφαλαιοκράτες τὰ μέσα νὰ ἐκμεταλλεῦνται τὴν ἐργατεία. Γι' αὐτὸ ἄλλωστε καὶ σκότωσαν ὄσους μπόρεσαν ἀπ' αὐτὴν τὴν ἐργατεία, γι' αὐτὸ ἐπῆραν ὄσους μπόρεσαν μαζὶ τους στὸ βουνό, γιὰ νὰ τοὺς... ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευση. Ἀλλὰ τὸ πανηγύρι τῶν φαμαρῶν, ποῦ λέει καὶ μιά ἰταλικὴ ποροιμία, δὲν διαρκεῖ πολὺ. Σὲ λίγες μέρες ὁ ἔθνηκός στρατὸς ἐξεδικήθη τοὺς ὑποουλούς ἐπιδρομείς ποῦ θέλησαν νὰ ἐπαναλάβουν τὸ ἴδιο πείραμα στὴ Φλώρινα καὶ ὄχι ἔπειτα ἀπὸ πολὺ ἐξεκαθάρισε ὀριστικὰ τοὺς λογαριαμοὺς του στὸ Βίτσι καὶ στὸ Γράμμο.

ΜΕ ΤΗΝ ΑΚΡΗ ΤΗΣ ΠΕΝΝΑΣ

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΑΖΑΡΙΔΗ

Ὁ ὄργασμὸς τῆς Ἀνασυγκρότησης σὲ μιά μεταπολεμικὴ περίοδο ἔχει ν' ἀντιμετωπίσει χίλια-δύο ζωτικὰ προβλήματα. Σπουδαιότατο μέσα σ' αὐτὰ θὰ πρέπει νὰ συγκαταλεχθεῖ καὶ τὸ ζήτημα αὐτοῦ ποῦ γυρίζει. Ὁ γυρισμὸς τοῦ πολεμιστῆ.

Πάνω ἀπὸ τρία χρόνια ἔζησε μακριὰ ἀπὸ τὸ κλίμα τῆς ἰδιοίτερης πατρίδας του, ἀποξενωμένος ἀπὸ τὰ ἀγαπημένα του πρόσωπα, ἀπληροφόρητος γιὰ τίς δουλειές του, ἀπροεδοποίητος ἀπὸ πράγματα ποῦ δὲν θέλησαν ἴσως νὰ τοῦ τὰ ποῦν ὄσο καιρὸ ἔλειπε, γιὰ νὰ μὴ τοῦ μεγαλώσουν τὴ στεναχώρια. Ὁ γυρισμὸς του σημαίνει γι' αὐτὸν δουλειὰ ἀπὸ τὴν ἀρχή. Ἀπὸ τὸ "Ἄλφα...

Ἐφοδιασμένος μὲ τὸ ἀπολυτῆριο χαρτί, χορτασμένος ἀπὸ τὰ εὐγενικὰ εὐχαριστήρια λόγια τῆς πατρίδας, προικισμένος μὲ δύο, ἴσως καὶ τρεῖς τριχρωμες κορδελλίτσες στὸ στήθος—ζωντανὰ πειστήρια τῆς παλληκαριᾶς του— φθάνει μὲ τὸ τραῖνο τοῦ γυρισμοῦ στὴν ἰδιαιτέρη πατρίδα του. Τὰ μάτια του βουρκώνουν ἀπὸ συγκίνηση μὲ τὴν ξαναντικρύζει ἀγαπημένα του λημέρια. Ὁ σταθμὸς. Ὁ ὄρμος ποῦ ὀδηγεῖ στὸ σπίτι. Προχωρεῖ λίγο ἀκόμα. Νὰ τὸ σπιτάκι του μὲ τὰ καφεδιὰ παντζούρια. Ἡ γλάστρα μὲ τὸν βασιλικὸ πάντα στὴ θέση τῆς. Σκύβει καὶ γμιρίζει τὴ χουφτα του μὲ τ' ἀνθάκια τῆς. Τὰ φέρονε στὴ μύτη του. Πῶς μυρίζουν! Εἶναι ἢ πιὸ ἀγαπημένη, ἢ πιὸ γνώριμη μυρωδιὰ τοῦ σπιτιοῦ.

Κτυπάει τὴν πόρτα. Τοῦ ἀνοίγει ἡ μικρὴ του ἀδερφή. Χύνεται στὴν ἀγκαλιά του. Πλησιάζει ἡ μάνα του.

—Καλῶς ὄρισες γιέ μου!..

—Καλῶς σὰς βρῆκα μάνα...

—Ἀπόκαμα νὰ σὲ περιμένω παιδί μου... Τὰ μάτια μου θόλωναν καθὼς κύτταζα στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου νὰ σὲ δῶ νὰ ξεπροβάλλεις.. Μὰ ἐσὺ ἀργοῦσες..

Κι' ὕστερα ἡ γερόντισσα θὰ σηκώσει τὰ μάτια εὐλαβικὰ πρὸς τὰ ἐπάνω, ἀποτείνοντας βουβὴ εὐχαριστία σ' ἐκεῖνον ποῦ συντρόφεψε τίς ἀγωνίες τῆς..

Ὁ γέρος ὅμως εἶναι κατάκοιτος. Κουράστηκε τρία ὀλάκερα χρόνια νὰ δουλεύει μοναχός του. Τὰ χέρια τοῦ γυιοῦ ποῦ ἔλειπαν ἦταν ἀδύνατο ν' ἀντικατασταθοῦν ἀπ' τὰ δικά του, τὰ γερασμένα. Κι' ὅμως προσπάθησε ὄσο μπορούσε. Μὰ δὲν κατάφερε ν' ἀντέξει. Ἦταν τόσος ὁ κόπος, τόση ἡ ἀγωνία του γιὰ κείνον ποῦ ἔλειπε. Τόσες οἱ πίκρες ποῦ δοκίμασε. Τσακίστηκε. Κι' ἀπόμεινε κατάκοιτος νὰ καρτερᾷ τὸ γυιὸ του νὰ γυρίσει...

Θολὰ δάκρυα κυλοῦν στὶς ζαρω-

μένες του παρειὰς καθὼς χαϊδεύει τὸ κεφάλι τοῦ παιδιοῦ του ποῦ ἔχει ἀκουμπήσει στὸ στήθος του.

—Καλῶς ὄρισες!

Αὐτὸς ποῦ γύρισε. Ὅλοι αὐτοὶ ποῦ γύρισαν, ὅλα αὐτὰ τὰ χαρούμενα παιδιὰ ποῦ ἀφόβητα τόσα χρόνια στάθηκαν ἀντίκρου στὸν ἐχθρὸ σήμερα κυρίζουν στῆν παλιὰ τους ζωῆ. Ἐχουν ἀνάγκη ὅπου βοήθεια. Ἀπὸ ὑποστήριξη. Μόνοι τους ποτὲ δὲν θὰ ζητήσουν τίποτα γιὰτι ἔχουν μέσα τους τὴν ὑπερηφάνεια τῆς φυλῆς, κι' ὅμως τὸ νοιώθουμε πῶς μᾶς χρειάζονται. Ὅπως κι' ἐμεῖς αὐριο θὰ χρειαστοῦμε ἄλλους.

Εἶναι τόσο δύσκολο τὸ πῆδημα ἀπὸ τὴν προπολεμικὴ τους ζωῆ στὴν πολεμικὴ μὲ ἓνα διάκενο τριῶν καὶ τεσσάρων ὀλάκερων χρόνων. Ζητοῦν ἓνα χέρι νὰ τοὺς βοηθήσει στὸ πῆδημα τους, ἓνα ἐνθαρρυντικὸ λόγο νὰ τοὺς δώσει κουράγιο.

Ἀποζητοῦν τὴν ἐνθάρρυνση γιὰ νὰ ξεναρχίσουν. Ἡ πατρίδα εἶναι φτωχὴ, οἱ καρδιές ὅμως πλούσιες. Ἀπὸ τίς δευτέρες ἄς ζητήσουμε τίμια, ἀνυστερόβουλα καὶ χωρὶς συμφέρον τὴ βοήθεια.

Ἄς σκεφτοῦνε ὅλοι αὐτοὶ ποῦ στὴν πολεμικὴ θύελλα ἔμειναν πίσω συνεχίζοντας τὴ δουλειὰ τους, δὲν χωρίζοντας στυγερὰ ποῦ γυρίζουν, δὲν θὰ ὑπῆρχε σήμερα οὔτε ἴχνη ζωῆς. Ἄς ἀναλογιστοῦν ποιά φριχτὴ καταστροφή μᾶς περίμενε ἂν τὰ παλληκαρία μας δὲν πρόσφεραν τὸ αἷμα τους. Γιὰ μιά μόνο στιγμή τοὺς ζητάμε νὰ σφαιλίσουν τὰ μάτια τους καὶ νὰ φανταστοῦν τοὺς ἑαυτοὺς των κάπως διαφορετικὰ ἀπὸ ὅ,τι εἶναι σήμερα.

Θέλω νὰ ὀνομάσω τὴν συνδρομὴ αὐτὴ ἀπλὸ ἀνθρώπινο καθῆκον.

Νὰ μὴ μιλήσουμε ἔξω ἀπὸ τὰ δόντια. «Καθῆκον!» Στους πολιτισμένους ἀνθρώπους ἡ ὑποχρέωση, ἡ ἐρῆ ὑποχρέωση, τὰ χρωστοῦμενα συνηθιστικὰ νὰ λέγεται «Ἀνθρώπινο καθῆκον»! Ἄς τὸ χρησιμοποιήσουμε λοιπὸν κι' ἐμεῖς ἔτσι μιά καὶ μᾶς ἀρέσει νὰ λεγομαστε πολιτισμένοι...

Καλῶς ὄρισες...

Ἡ γερόντισσα μάνα σου κι' ὁ κατάκοιτος πατέρας σου σὲ σένα στήριξαν πῶς τὴ ζωῆ τους... Πόσοι ἀλήθεια ἀπόθεσαν τὴν ὑπερβῆ τους στὰ δὺ σου χέρια... Οἱ γέροι σου, ἡ ἀδερφή σου ποῦ περιμένει νὰ τὴν προικίσεις, ἡ Πατρίδα σου... Ὅλοι τοὺς περιμένουν ἀπὸ σένα. Περιμένουν τὴ βοήθεια, ποῦ τοὺς στερήσες ἀθελά σου, ἀφοῦ ἔπρεπε πρῶτα ν' ἀδράξεις τὸ ὄπλο του σὲ χέρι γιὰ νὰ τοὺς ἐξασφαλίσεις τὴν ἐλεύθερη ζωῆ.

Η ΙΔΙΟΤΥΠΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΤΟΥ ΛΟΧΑΓΟΥ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ ΚΩΝΣΤ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

ΟΙ νέοι Ρώσοι διπλωμάται διαβλέπουν εις τὰ μετὰ τὸ Πότσδαμ γεγονότα μίαν ἐπανάληψιν εἰς πολλὰ μεγαλύτεραν κλίμακα τῶν γεγονότων, πού ἤγαγον ἀπὸ τὸν Ἅγιον Στέφανον εἰς τὸ συνέδριον τοῦ Βερολίνου, καὶ προσπαθοῦν νὰ τὰ ματαιώσουν. Ἀντιλαμβάνονται ὅτι οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὰ στρατιωτικὰ καὶ οἰκονομικὰ μειονεκτήματα, ὑπὸ τὰ ὁποῖα διοτελοῦν αἱ συμφωνίαι τῆς Γιάλτας καὶ τοῦ Πότσδαμ, παρέχουν ἐπαρκῆ βάσιν διὰ τὰ ἐπιχειρήματά των, τὰ ὁποῖα δὲν ἡμποροῦν νὰ ἀναιρέσουν αἱ Δυτικαὶ Δυνάμεις, ἐφ' ὅσον αὗται δὲν ἀκυρώνουν τελειῶς ὅλας τὰς κατὰ τὸν πόλεμον ἀναληφθείσας ὑποχρεώσεις των. Αἱ κοινωνικαὶ ἀναστατώσεις εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Εὐρώπην φαίνονται εἰς αὐτοὺς ὅτι ἀποτελοῦν πρόσθετον καὶ ἰσχυρὰν ἐγγύησιν διὰ τὴν σταθερότητα τῆς ρωσικῆς ἐπιρροῆς αὐτόθι. Καμμία κοινωνικὴ ἐπανάστασις εἰς τὰ Βαλκάνια δὲν ἔφραξε τὸν δρόμον ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου εἰς τὸ Βερολίνον. Σήμερον ὅμως τὰ πράγματα εἶναι διαφορετικά.

Ἡ προσήλωσις τῆς σοβιετικῆς διπλωματίας εἰς τὰς συμφωνίας τῆς Τεχεράνης καὶ τοῦ Πότσδαμ θὰ φαίνεται ἴσως εἰς τοὺς παρατηρητὰς τῆς Δύσεως παράλογος. Ἐν τούτοις ἀρχικῶς κατεδείκνυε τὴν ἐλπίδα τῶν σοβιετικῶν ἡγετῶν διὰ μίαν μακροχρόνιον εἰρηνικὴν, ἔστω καὶ ὀχι φιλικὴν, συνύπαρξιν Κομμουνισμοῦ καὶ Δημοκρατίας.

Εἰς τὰ ὄμματα τῶν Σοβιέτ ἡ πάλη τῶν τάξεων ἔλαβε τώρα διεθνή χαρακτῆρα, πού δὲν εἶχε προηγουμένως. Δύο ἀντίθετοι κοινωνικαὶ ἀρχαὶ ἐνεσωματώθησαν εἰς δύο μεγάλας δυνάμεις, τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας καὶ τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν. Ἡ μαρξιστικὴ θεωρία παραδέχεται συνήθως ὅτι ἡ πάλη μεταξὺ δύο ἐχθρικῶν τάξεων δὲν πρέπει κατ' ἀνάγκην νὰ καταλήξῃ εἰς ἔνοπλον σύρραξιν καὶ νικητὴν τῆς μίαις ἐκ τῶν τάξεων αὐτῶν, ἀλλὰ παραδέχεται ἐπίσης τὴν δυνατότητα ἀπολήξεως μίαις συρράξεως εἰς τὴν καταστροφὴν καὶ τῶν διαμαχομένων. Τὸ ἐνδεχόμενον, τοῦτο προσλαμβάνει ἤδη δυσοίωνα ὄψιν διὰ μίαν γενεάν ἢ ὁποῖα, εἰς τὸ κατώφλιον τῆς ἐποχῆς τῆς διασπάσεως τοῦ ἁτόμου, βλέπει τὴν πάλην τῶν τάξεων εἰς παγκόσμιον κλίμακα συμπέπτουσαν μὲ τὸν ἀνταγωνισμὸν δύο γιγαντιαίων κρατῶν. Ἐὰν ταῦτα δὲν ὀπισθοχωρήσουν πρὸ τῆς συρράξεως, δὲν εἶναι πιθανὸν νὰ ἐπέλθῃ μία γενικὴ καταστροφὴ :

Αἱ ἐνέργειαι τῆς Σοβιετικῆς Ρωσσίας — δυστυχῶς διὰ τὴν ἴδιαν — εἶναι σταθερῶς ἐπεκτατικαί. Τὸ χάσμα μεταξὺ τῶν λόγων τῆς καὶ τῶν πράξεων τῆς καθίσταται ὀλονὲν εὐρύτερον ὡσάκις ἐκρήγνυται νέα κρίσις. Τοιοῦτοτρόπως εἰς τὸν κοινὸν μελετητὴν τῆς ἐξελίξεως τῶν γηγεομίων γεγονότων διαφαίνεται ἡμέραν ἡμέραν τὴν ἡμέραν καθαρῶτερον ὅτι ἡ Σοβιετικὴ Ἐνωσις θέτει ἰέρμα εἰς τὴν πραγματικὴν ἐπαφὴν μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Ἐν προκειμένῳ διευκρινίζεται πλήρως ἡ κατάστασις, καταβαλλομένης τῆς προσπάθειαις ἀπὸ μέρους τῆς Δύσεως, διὰ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ μεταπολεμικοῦ ἐλευθεροῦ κόσμου· ἡ Ρωσσία κατ' ἀνάγκην παρουσιάζεται—ἀφοῦ ἔπεσε πλέον τὸ προσωπεῖον τῆς—ὡς δύναμις εὐρισκομένη εἰς κατάστασιν ἐπιθετικῆς ἀπομονώσεως.

Ἐφ' ὅσον διαφαίνεται, ὀλονὲν σαφεστέρα, ἡ διαί-

ρεσις τῆς Εὐρώπης, δύο τάσεις ἔχουν ἐκδηλωθῆ μὲ διαρκῶς αὐξανομένην δύναμιν. Εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην ὁ κομμουνισμὸς βαίνει πρὸς τὴν δύσιν του. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐλευθέρων ἐκλογῶν εἰς τὰς Δυτικὰς καὶ Σκανδιναυικὰς χώρας, ὅπου παρὰ τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν αἱ κομμουνιστικαὶ ψῆφοι μειώνονται συνεχῶς, εἶναι ἐνθαρρυντικά καὶ ἀποδεικνύουν ὅτι εἶναι δύσκολον εἰς τὰς ἐνθλικὰς χώρας, ὅπως δικαίως ἔγραψεν ὁ Τσέχος συγγραφεὺς Κάρελ Τσαπέκ, νὰ ἐξαπατῶνται οἱ λαοὶ των καὶ οἱ πολιτικοὶ ἡγῆται των ἀπὸ παρασκηνακὰ κηρύγματα.

Ἀντιλαμβανόμενοι αὐτὴν τὴν ἀποτυχίαν των καὶ ἴσως προετοιμαζόμενοι διὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ κόσμου εἰς σφαίρας ἐπιρροῆς, οἱ Ρώσοι ἤρχισαν νὰ αὐξάνουν τὴν πίεσιν τῶν ἐφ' ὅλων τῶν δορυφόρων των, ἀκόμη καὶ ἐπὶ τῆς Τσεχοσλοβακίας, τῆς ὁποίας ὁ λαός, κατ' ἀντιδιαστολήν πρὸς τοὺς Σλοβάκους, εἶναι δυτικὸς λαός, ὅσον ἀφορᾷ τὰς παραδόσεις καὶ τὸν πολιτισμὸν. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῆ ὅτι οἱ Τσέχοι εἶναι ἐκ φύσεως δημοκρατικοὶ καὶ ἡ ἱστορία θὰ ἀναγράφῃ ὡς σφάλμα τῶν συμμάχων—σφάλμα ὅπερ ἠῤῥησε κάπως τουλάχιστον τὴν ρωσικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς χώρας—νὰ ἀφήσουν τὰ ρωσσικὰ στρατεύματα νὰ ἀπελευθερώσουν τὴν Πράγαν, ὅταν ἡ στρατιὰ τοῦ Πάττον εὐρίσκετο σγεδὸν πρὸ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως αὐτῆς.

Οἱ Σλοβάκοι, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἀνέκαθεν αὐτονομιστικὰς φιλοδοξίας, εὐρέθησαν εἰς τὴν εὐχάριστον—ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνον συνάμα θέσιν—νὰ ἔχουν μεταξὺ των μίαν ἰσχυρὰν ἀντικομμουνιστικὴν πλειοψηφίαν. Τὸ 60 ο]ο ψῆφων πού συνεκέντρωσε τὸν Μάϊο 1946 τὸ Σλοβακικὸν Δημοκρατικὸν Κόμμα (συνασπισμὸς ἀγροτικῶν καὶ καθολικῶν) παρὰ τὰς πιέσεις ἔχει αὐξηθεὶ ὀπωδῆποτε. Τὸ κόμμα τοῦτο δὲν δέκεται ποτὲ φιλικῶς πρὸς τοὺς Τσέχους κομμουνιστὰς, ἀλλ' οὔτε καὶ πρὸς τὸ Ἐθνικὸν Σοσιαλιστικὸν κόμμα τῆς Τσεχοσλοβακίας. Εἶναι ἀρκετὰ χαρακτηριστικὸν τὸ γεγονός ὅτι ἀφ' ὅτου ἤρχισε τὸ πρῶτον νὰ γινεταὶ λόγος περὶ ὀργάνωσεως τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, οἱ Ρώσοι ἤρχισαν καὶ ἐξακολουθοῦν ἐντονώτερον καὶ σήμερον πολιτικὴν ἀφρῆτὸν πέσεως ἐπὶ τῶν Τσέχων καὶ ἐπὶ τῶν Σλοβάκων. Ἡ Κόμινφορμ διετάραξε τὴν ἐνότητητα τοῦ λεγομένου Ἐθνικοῦ Μετώπου εἰς τὰς Τσεχικὰς περιοχάς. Ταῦτοχρόνως οἱ Ρώσοι ἐχρησιμοποίησαν τοὺς Τσέχους κομμουνιστὰς διὰ νὰ ὑπονομεύσουν τὴν δύναμιν τοῦ Δημοκρατικοῦ Κόμματος εἰς τὴν Σλοβακίαν. Ἀρκετὰ ἐκ τῶν μελῶν του συλλαμβάνονται καθ' ἑκάστην μὲ τὴν κατηγορίαν δῆθεν τῆς προδοσίας, εἰς δὲ τὸ Συμβούλιον τῶν Ἐπιτρόπων, τὸ ὁποῖον λειτουργεῖ ὡς ὀργανισμὸς Ἐπαρχιακῆς Αὐτοδιοικήσεως ἔχουν ἐπενεχθῆ μεταβολαί, ἐμπνεόμεναι ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὰς. Οἱ τελευταῖοι καταστρέφουν συνεχῶς τὸ Σλοβακικὸν Δημοκρατικὸν κόμμα διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν ἰδίων μεθόδων ὅπως εἰς τὴν Βουλγαρίαν, τὴν Πολωνίαν καὶ τὴν Ρουμανίαν.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος λοιπὸν ἡ Ρωσικὴ ἐπιρροὴ εἰς τὴν Κεντρικὴν καὶ Ἀνατολικὴν Εὐρώπην ὀφείλει τὴν ἰσχύν τῆς εἰς τὴν γεωγραφικὴν γειτνίασιν τῆς Ρωσσίας,

Μέσα στους ανθρώπους που έχω γνωρίσει ως τώρα ενός ή ανάμνηση εξακολουθεί να μένει ζωννή τόσο που να νομίζω πως όσα χρόνια και αν περάσουν ποτέ δεν θα τόν ξεχάσω.

Η Ιστορία της ζωής του είναι λίγο αποθαρρυντική. Δείχνει πως ή καλωσύνη σ' αυτό τόν κόσμο, σάν ή πιό τέλεια, ή πιό ιδανική άρετή σ' αυτό τόν κόσμο, δεν άνταμείβεται σχεδόν πάντοτε, πολύ δε περισσότεροδεν βρίσκει καμιά άνταπόκριση.

Πρωτογνωριστήκαμε πάνω σ' ένα Μακεδονικό χωριό ένα χειμωνιάτικο βράδυ, όπου είχε έρθει από κάποιο Κέντρο Έκπαίδευσης σταλμένος στη μονάδα μας. Ήταν ένα λεπτό παιδί, συμπαθητικό, σχεδόν συνωμώλικός μου και ή λεπτότητα του αυτή στεκόταν σέ άντίθεση μπρός στη χονδρή και πλατειά χλαίνη που τόν τόλιγε, καθώς και τό σταχτί κράνος που σκέπαζε τά σγουρόξανθα μαλλιά του. Από τό μακρινό εκείνο βράδυ θυμάμαι τήν σιλουέτα ενός αδύνατου σέ μέτριο άνάστημα στρατιώτη, που έσκυφε κάτω από τό βάρος ενός γυλιού, καθώς και ένα ζευγάρι μυωπικά γυαλιά που γυάλιζαν μέσα στό σκοτάδι.

Αργότερα, σάν γνωριστήκαμε περισσότερο, κατάλαβα πως ήταν ένα παιδί γεμάτο αίσθηματισμό και καλωσύνη, ένας τύπος ανθρώπου που συναντάει κανείς πολύ λίγες φορές στη ζωή. Δευτεροετής του Πολυτεχνείου ήταν πολύ μορφωμένος και άποτελούσε μιá πολύ ευχάριστη συντροφιά. Και όταν αργότερα έλάβαμε μέρος στις μάχες δείχτηκε ένας καλός πολεμιστής και μαζί και ένας εξάίρετος άνθρωπος. Στο πρώτο μόνο βάπτισμα της μάχης ήταν φυσικό ό αισθηματικός του χαρακτήρας να δείξει κάποια άντίθεση πρός τήν κατάσταση που του παρουσιαζόταν. Θυμάμαι λοιπόν πως όταν κατά τήν διάρκεια μιás συμπλοκής πηδήσαμε μέσα σέ κάτι έχθρικά όρύγματα και ξεπετάχτηκαν από εκεί φοβισμένοι μερικοί Ένοπλοι Βούλγαροι, έμεινε μη ξέροντας αν θα χρησιμοποιούσαν τά όπλα που κρατούσαν, τούς θερίσαμε με τίς ριπές των πολυβόλων μας. Θυμάμαι τότε ότι για λίγο λιγοπίστησε. Στάθηκε σκεπτικός και φοβισμένος μπρός στά ζεστά άκόμα πτώματά τους, σκεπτόμενος καθώς μιás είπε αργότερα, πως είχε τήν τόλμη, αυτός που δεν είχε άφαιρέσει ούτε τήν ζωή μιás κότας ως τώρα, να σκοτώσει άνθρωπος και με τόση εύκολία μάλιστα. Η κατάσταση ή του όμως αυτή κράτησε πολύ λίγο. Οι σφαίρες και οι όβίδες σφύριζαν και έσκουζαν ένα γύρο, και μαζί με τόν πυρετό της μάχης τόν έκαναν να ξεχάσει γρήγορα τίς θλιβερές σκέψεις του.

Αργότερα συνήθισε κάπως περισσότερο. Ο αισθηματικός του όμως χαρακτήρας ποτέ δεν τόν έγκατέλειψε. Σκόρπιζε παντού όπου και αν ήγαινε με τά λίγα πενιχρά μέσα που διέθετε κάθε φορά τό φως που δίνει ή καλωσύνη, στερώντας πολλές φορές και τόν ίδιο τόν εαυτό του. Όταν περνούσαμε από έρημωμένα χωριά, όπου οι κάτοικοι τούς έχοντας χόσει τό πόν, έμεναν πεντασμένοι και άθλιοι, αυτός αν και ήξερε ότι ίσως τήν έπαύριο τά μεταγωγικά να μην έχόταν, μοίραζε τό ψωμί του στά πεντασμένα παιδάκια, και αν τύχαινε νάχη και δέμα, όλο τό ύπόλοιπο που θάμενε από τό μερδικό μας, σέ τρόπο που με τό άνοιγμά του να τελειώνει άμέσως.

Άλλοτε τύχαινε να συναντήση κάποιον άρρωστο. Τότε γύριζε επί ώρες ψάχνοντας για ένα κουτί γάλα ή για κανένα φάρμακο, πληρώνοντάς το στην άνάγκη. Στο γυλιό του πάντα φύλαγε κάθε είδους φάρμακα και έπιδόσεις. Τά χρησιμοποιούσε για κάθε τραυματία που συναντούσαμε και πολλές φορές τύχαινε να έπιδένη και αυτούς που ήχαμε τραυματίση οι ίδιοι. Όταν τόν ρωτούσαμε γιατί φθάνει ως σ' αυτό τό σημείο αυτός μ' ένα χαμόγελο μās έλεγε :

—Μου κάνει κακό να βλέπω ανθρώπους να ύποφέρουν...

Έτοι σκεπτόταν πάντα στους 6 μήνες που περάσαμε μαζί. Ο χειμώνας είχε περάση και βρισκόμαστε στό θέρος. Ο τόπος μουσκομούριζε από τά θάμνα και τά σπαρτά κυμάιιζαν τά βραδυνά, όλόχρυσα, έτοιμα για θέρισμα. Οι συμπλοκές γινόταν τώρα στις πεδιάδες αυτές που έμενον έρημες και τά βράδυα πάντα από κάποιο μέρος θ' άνέβαιναν στηγες καπνού από μακρινά σπαρτά που καιγόταν.

Ένα βραδυόνο ήρθε και ή σειρά στόν τομέα μας. Ύστερα από μιá σκληρή μάχη οι Βούλγαροι όπισθοχώρησαν. Μη λογαριάζοντας ούτε παντού τραυματίες τους ούτε τά ψηλά στάχια που τόσο γεναιόδωρα ό καλός Θεός είχε μεγαλώσει, έβραζαν φωτιά από όσα μέρη περισσότερα μπορούσαν, και έγκαταλείποντας τά πάντα όπισθοχωρούσαν πρός τό Βορρά.

Μέσα σ' αυτή τήν άναταραχή έμεινε προσποθούσαμε να σώσουμε τούς δικούς μας και αν μπορούσαμε να περιορίσουμε και τή φωτιά. Βράδυασε όμως άνώφελα. Οι φλόγες προχωρούσαν από παντού γλόφοντας τήν πλούσια γή και οι σκορπισμένοι τραυματίες που άπόμειναν έσκουζαν θλιβερά, βλέποντας τή φωτιά να τούς φτάνη.

Ήταν θλιβερό πράγμα νακούη κανείς τίς φωνές των Βουλγάρων αυτών που έγκαταλειμμένοι άνάνδρα από τούς συναδέλφους των περίμεναν να καούν. Η ψυχή του Νίκου δεν μπορούσε να βαστάξη σ' αυτό τό θέσμα. Όρμούσε στις φλόγες εκεί που άκουε τίς φωνές, και μόνος του, κινδυνεύοντας, τούς τραβούσε στά μέρη που ή φωτιά είχε περάσει. Άνάμεσα στις πολλές φωνές ή φωνή ενός ξεχώριζε περισσότερο. Θάταν τραυματισμένος έλαφρά, ίσως στά πόδια γιατί ή φωνή του ήταν δυνατή.

Ακούγοντάς τον σκεφτήκαμε να πάμε οι δυό μας. Τρέχοντας περάσαμε τή γραμμή της φωτιάς που προχωρούσε και προσανατολισμένοι από τίς φωνές του τρέξαμε πρός κάτι χαρακώματα απ' όπου φαινόταν να βγαίνουν οι φωνές.

Θάχαμε φθάση και θα μās χώριζαν λίγα βήματα, όταν τόν είδαμε νάνασηκώνεται για νάρθη πρός τό μέρος μας. Φθάνοντας εκεί είδαμε άκόμη και έναν άλλον πεσμένο στό πλάι με τά πόδια λυωμένα να άνανπνέει βαρεία. Ούτε τόν κυτάξαμε, σηκώσαμε μόνο τόν άλλο και τραβήξαμε τρέχοντας πρός τίς γραμμές μας. Θάχαμε άπομακρυνθή ίσαμε είκοσι βήματα όταν άκούσαμε να φωνάξη. Γυρίζοντας τόν είδαμε νάνασηκώνεται άπεγνωσμένα.... Ύστερα θυμάμαι πως άκουσα ένα κρότο και τό καλό αυτό παιδί να κοιτάται στά πόδια μου με τήν κοιλιά άνοιγμένη από τίς σφαίρες... "Άφησα τόν έκπληκτο Βούλγαρο, στράφηκα στόν άλλο που κρατούσε άκόμα τό πιστόλι και άφίοντάς τους στήν κρίση του Θεού σήκωσα τό φίλο μου που έκλαιγε από τούς πόνους και έτρεξα όσο μπορούσα γρηγορότερα μήπως τόν σώσω. Ήταν πολύ άργά όμως. Μόλις πρόφτασε να μου δώση ένα φυλαχτό για τό στίπι του και να μου πη :

—Δεν πειράζει....

Πέρασε καιρός από τότε. Η εικόνα αυτή ποτέ δεν σβήνει από τό μυαλό μου και απ' όλα αυτά βγάζω άκούσια ένα λυπηρό συμπέρασμα.... Στην ώρα της μάχης περισσότερες καλωσύνες δεν πρέπει να γίνονται. Πάντοτε οι έχθροι μένον έχθροί. Τό μίσος ύψώνεται ως τό θάνατο, άπαίσιο, και πρέπει ναμάστε περισσότερο δύοπιστοι παρά καλοί.

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΥ ΓΑΜΟΥ

Τοῦ στρατ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ
Καθηγητοῦ τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν

Τὸ πρόβλημα τῆς εὐτυχίας στὸ γάμο πάντοτε ἀ-
πασχόλησε τὴ σκέψι τοῦ ἀνθρώπου. Πολλὰ ἀπ' τὰ
ἐκλεκτὰ προϊόντα τῆς παγκοσμίας λογοτεχνίας δὲν
εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἔκφρασις τῆς νοσταλγίας μιᾶς
ὀλοκληρωμένης εὐτυχίας, μέσα στὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ
γάμου. Μὰ ἡ νοσταλγία αὐτὴ φαίνεται τόσο πρὸς
ἀπραγματοποίητη, ὅσο πρὸς πολὺ περιγράφεται ἡ δυ-
στυχία, πρὸς δημιουργοῦν γάμοι ἀποτυχημένοι καὶ
ναυαγισμένοι. Θλίψις, ἀπογοήτευσις, κόρος, ἀηδία,
ἀφόρητος περιορισμὸς εἶναι τὸ φρόντο καὶ τὰ πλαι-
σια, μέσα στὰ ὁποῖα ἐκτυλίσσονται καὶ διεκτραγω-
δοῦνται τὰ ὀδυνηρὰ ψυχικὰ δράματα, ἐκείνων, πού,
ἀντὶ νὰ βροῦν στὸ γάμο τὴν εὐτυχία πρὸς ποδοῦ-
σαν, βρῆκαν τὴν δυστυχία. Ἡ λογοτεχνία, ὁ κινη-
ματογράφος, τὸ θέατρο συχνὰ παρουσιάζουν τὴ βα-
ρειὰ αὐτὴ καὶ ἀποπνικτικὴ ἀτμόσφαιρα. Γενικῶς εἶναι
ἡ διολογία πὼς ἡ οἰκογένεια περνᾷ μιὰ περίοδο
κρίσεως.

Τρεῖς εἶναι οἱ ἐνδεχόμενες βασικὲς αἰτίες τῆς
καταστάσεως αὐτῆς.

Ἡ πρώτη συνίσταται στὸ ὅτι ἐκεῖνοι, πρὸς ἔρ-
χονται σὲ γάμο κοινωνία, δὲν προσέχουν στὴν **ἐ-
κλογή τοῦ προσώπου**, μετὰ τὸ ὁποῖο πρόκειται νὰ
συνταυτίσων τὴν ὑπαρξί τους. Εἴτε μιὰ ἀνόητη
προικιοθηρία εἴτε ἓνα αἰσθηματικὸ τυφλὸ ναρκώνει τὴν
ψυχὴ τους, θολώνει τὸ μυαλό τους, βάζει χρωματι-
στὰ γυαλιὰ στὰ μάτια τους καὶ τοὺς κάνει ἀνίκανους
νὰ διακρίνουν τὰ φέδια, πρὸς κρύβονται κάτω ἀπ' τ'
ἀπατηλὰ τριαντάφυλλα. Ἔτσι ὅσπερ ἀπὸ λίγο οἱ
ἄγγελοι τους ἀποδεικνύονται μεταμορφωμένοι διά-
βολοι. Τὸ γεγονός αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια τόσο ἀπλή,
τόσο καθημερινὴ καὶ γι' αὐτὸ τόσο πρὸς τραγικὴ!

Ἡ δεύτερη αἰτία τῆς ἀποτυχίας στὸ γάμο βρι-
σκεται στὴν **ἔλλειψι πραγματικῆς καὶ σταθερῆς
ἀγάπης**, πρὸς ὅταν φωτιὰ θὰ λουίγη τὴ σκουριὰ καὶ
τοὺς πάγους κάθε διαλυτικῆς καὶ διασπαστικῆς τά-
σεως, πρὸς ἡμπορεῖ νὰ ἐμφιλοχωρήσῃ στὴν οἰκογε-
νειακὴ ἐστία. Λείπει ἡ ἀγάπη, πρὸς εἶναι προθύμη
νὰ σηκώσῃ ἔστω καὶ ὀδυνηροὺς σταυροὺς. Ἔτσι μό-
λις παρουσιάζεται ἓνα ψεύτικο καὶ ἀπατηλὸ ἔξωοικο-
γενειακὸ δόλωμα καὶ θέλητρο, ἀμέσως τὸ συζυγικὸ
καὶ οἰκογενειακὸ οἰκοδόμημα γκρεμίζεται. Μόλις
ἐκδηλωθῇ ἓνα φυσικὸ ἐλάττωμα, ἡ ἀγάπη ψυχορραί-
νεται, μαραινεται, σβήνει. Ἀσήμαντες μικρολεπτομέ-
ρειες ὀδηγοῦν στὴν ἀδιάκοχ ἀσυνεννοησία καὶ τὴν
καθημερινὴ γρίνια. Κι' ὅσπερ ἀπὸ λίγο τὸ «ἀσυμ-
βίβαστο τῶν χαρακτήρων» ὀδηγεῖ στὸ ὀλέθριον—κατὰ
κανόνα—διαζύγιον.

Ἡ τρίτη αἰτία, πρὸς καθιστᾷ ἀνούσια τὴ ζωὴ
τοῦ γάμου, ἔστω καὶ ἂν δὲν φθάσῃ στὴ διάλυσι, εἶ-
ναι ἡ **ἔλλειψις ὑψηλοῦ σκοποῦ καὶ νοήματος** σ'
αὐτόν. Μόνον ἰκανοποίησις τοῦ ὀλιζοῦ ἀνθρώπου
καὶ τίποτε ἄλλο! Λέπουν τὰ εὐγενέστερα ἰδανικά,
πρὸς καθιστοῦν τὴν οἰκογένεια ἐστία ἐκπολιτιστικῆς
ἀκτινοβολίας καὶ φωτῶριον ἀνωτέρων βλέψεων καὶ
κατευθύνσεων. Ἔτσι, γιὰ νὰ σκοτώσων τὴν ἀνία
τοὺς οἱ συζυγοί, καταφεύγουν στὴν παραστρατημένῃ
«κοσμικῇ ζωῇ», στὸν ἀλκοολισμό, στὴν χαρτοπαιξία,

στὰ ναρκωτικά...Κι' ἂν ἀκόμη δὲν φθάσων σ' αὐτὴν
τὴν κατάστασι, ζοῦν μιὰ ζωὴ κούφια, χωρὶς χαρὰ,
χωρὶς οὐσία, χωρὶς χροῶμα, ἓνα βίο πληκτικῆς ρου-
τίνας. Εἶναι ξένη γι' αὐτοὺς ἡ φαιδρότης καὶ ἡ θαλ-
πωρή. Πρόκειται γιὰ ψυχῆς, πρὸς μέσα στὸ βάθος
τοὺς εἶναι ταραγμένες καὶ ἀνήσυχες, γιὰ τὸ οἰκο-
δόμημα τῆς ζωῆς τοὺς εἶναι «χωρὶς θεμέλια».

Πρέπει νὰ τὸ καταλάβωμε καλά: **Τὰ θεμέλια
αὐτὰ τὰ δημιουργεῖ μόνον ὁ χριστιανικὴ πίστις!**
Ἦταν ὁ Ἰησοῦς ἔχη στήσῃ τὸ θρόνον του μέσα στίς
καρδιῆς ἐκείνων, πρὸς θὰ ἔλθουν σὲ γάμο κοινωνία,
τότε καὶ οἱ τρεῖς ὀλέθριες αὐτῆς αἰτίες ἐκμηδενί-
ζονται. Ὁ Ἰησοῦς δέξινει τόσο πολὺ τὰ ψυχικὰ αἰ-
σθητήρια, ὅστε ὁ Χριστιανὸς μπορεῖ νὰ ἐκλέξῃ τὸν
κατὰλληλον σύντροφο τῆς ζωῆς του. Προικιοθηρίας ἢ
ἄλλα παράφορα, ἀσυγκράτητα καὶ καταστρεπτικὰ
αἰσθητήρια εἶναι ξένα ἀπ' τὴν ψυχὴ του. Βλέπει,
ζυγίζει καὶ σταθμίζει τὰ πράγματα μετὰ μάτια ἐλεύ-
θερα καὶ ἀνοικτά. Δὲν μοιάζει μετὰ τὰ στραβοπούλια,
πρὸς πέφτον ἐύκολα στίς παγίδες.

Ἔπειτα κάθε ἐλάττωμα καὶ ἀδυναμία, πρὸς σ'
ἓνα ἔξωχριστιανικὸ ἀνδρόγυνο ἡμπορεῖ νὰ δημιουρ-
γήσῃ σκηνῆς καὶ προστριβῆς γάνεται καὶ σβήνει μέσα
στὴν ἀπέραντη γαλανὴ θάλασσα τῆς ἀπειρης ἀγά-
πης, πρὸς δημιουργεῖ ὁ Ἰησοῦς στίς καρδιῆς τῶν
πραγματικῶ πιστῶν συζύγων.

Κατόπιν καὶ ὁ σκοτὸς τοῦ γάμου εὐρίσκει τὴν
πλήρη ἐκπλήρωσι του μόνον κοντὰ στὸν Ἰησοῦ. Ἡ
ἀγάπη πρὸς αὐτόν μεταβάλλει τὴν οἰκογένεια σὲ
«ἐκκλησίαν κατ' οἶκον» καὶ σὲ ἱερὸ θυσιαστήριον,
στὸ ὁποῖο τελειοποιεῖται τὸ θεῖο καὶ ἑξαισιο μυστή-
ριον τῆς ἐκκολάψεως χριστιανικῶν προσωποποιήτων.
Πρῶτα—πρῶτα αὐτῆς οἱ ψυχῆς τῶν συζύγων ὀδη-
γοῦνται ἐνωμένες στὴν τελείωσι. Ἡ μιὰ πλασμαμένη
γιὰ τὴν ἄλλη καὶ οἱ δυὸ γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ
ζοῦν μιὰ ζωὴ γεμάτη νόημα καὶ σκοπὸ, φερογι-
ζονται ὀλο καὶ πρὸς ψηλὰ πρὸς τίς σφαιρῆς τῆς τε-
λειότητος καὶ τῆς χριστιανικῆς ἀκτινοβολίας καὶ ἐρ-
γασίας. Καὶ τὰ τρυφερὰ μπουμπούνια καὶ λουλοῦδια,
πρὸς θὰ ξανοίξων τοὺς δροσεροὺς κλιμακῆς τοὺς μέσα
στὸ θερμοκήπιον τῆς ἀγάπης τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῆς δι-
κῆς τῶν ἀγάπης, οἱ καινούργιες ὑπάρξεις, πρὸς σὲ
λίγο θὰ φέρων στὸν κόσμον, θὰ γίνων τὰ ζωτικὰ
στελεχη τῆς ἀριανῆς κοινωνίας καὶ οἱ φροεῖς τῆς
ἐξυψώσεως αὐτῆς.

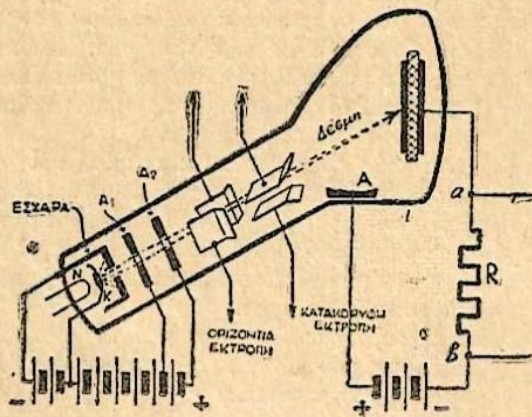
***

Ἦνάρχων λοιπὸν καὶ οἱ εὐτυχιμένοι γάμοι, μὰ
μόνον μέσα στὰ χριστιανικὰ πλαίσια. Ἦν θέλωμε
λοιπὸν νὰ στηρίξωμε τὴ ζωὴ τοῦ Ἔθνους μας πάνω
σὲ γερὰ καὶ ἀσάλευτα θεμέλια, πρέπει νὰ δημιουρ-
γήσωμε εὐτυχεῖς οἰκογένειες, πρὸς θ' ἀποτελέσων
τὰ ζωτικὰ κύτταρα τῆς οργανικῆς του ζωῆς. Ἦν
ἐγκλωποθοῦμε ὀλο τὴν ἀλήθεια πὼς μόνον μέσα στὴ
χριστιανικὴ ἀτμόσφαιρα δημιουργεῖται ἡ τελεία καὶ
ὀλοκληρωμένη εὐτυχία στὸ γάμο.

Ἡ Ἐπιπέδη με ἑνωτά λογία...

Φ. Φ. Φιαννοῦδου ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΓΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΕ...

11ον Τί θά πῆ, ὅμως, «νά ἐκφορτιστῆ»; «Νά ἐκφορτιστῆ» θά πῆ, ὁ ἕνας ὄπλισμός του ν' ἀποχτήσῃ τὰ ἠλεκτρόνια πού του λείπουν, καί ὁ ἄλλος νά ξεφορτωθῆ τὰ ξένα ἠλεκτρόνια, κι' ἔτσι ν' ἀποκατασταθῆ στό κύκλωμα ἡ ἠλεκτρική ἰσορροπία. Αὐτό γίνεται, ὅπως καί παραπάνω εἶδαμε (σχ. 1 προηγούμενο τεύχος), ἂν ἐνώσουμε τοὺς δύο ὄπλισμούς μ' ἕναν ἄγωγό. Δέν μπορούμε ὅμως, ἄραγε, ν' ἀποκατα-

Σχ. 1.

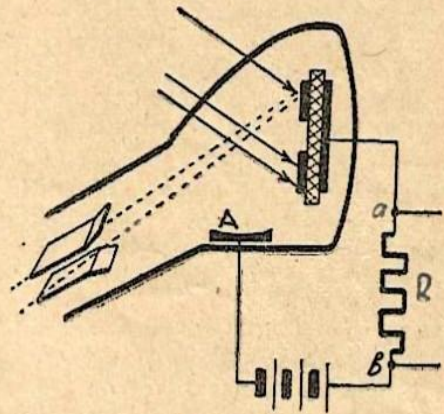
στήσουμε τὴν ἠλεκτρική ἰσορροπία στό κύκλωμα, δίνοντας στό φτωχό σέ ἠλεκτρόνια ὄπλισμό - φωτοκάθοδο τοῦ πυκνωτῆ τὰ ἠλεκτρόνια πού του λείπουν, με ἠλεκτρονικό βομβαρδισμό;

Καί γιατί ὄχι; «Ἄμ' ἔπος, ἄμ' ἔργον» λοιπόν. Τὸ ἠλεκτρονικό κανόνι ἑνός καθοδικοῦ σωλήνα «ἐν δράσει». Κατευθύνουμε τὴν καθοδική δέσμη ἐπάνω στὸν ἐπιχρισμένο με τὴ φωτοπαθῆ οὐσία καί φτωχό σέ ἠλεκτρόνια ὄπλισμό τοῦ πυκνωτῆ, καί σέ λίγο αὐτὸς παίρνει ὅσα ἠλεκτρόνια του λείπουν. Σημειώνεται μὲ στιγμιαία ἀναταραχὴ (ἠλέκτριση τοῦ ἄλλου ὄπλισμοῦ μ' ἐπίδραση) στό κύκλωμα, δηλαδή ἕνα στιγμιαίο ρεῦμα κυκλοφορεῖ σ' αὐτό, περνώντας φυσικά κι' ἀπὸ τὴν ἀντίσταση R, καί ἡ ἰσορροπία ἀποκαθίσταται. Μ' ἄλλα λόγια, ὁ πυκνωτῆς ἐκφορτίζεται.

Ἄν ἐκτρέψουμε τὴν καθοδική δέσμη ἀπὸ τὸν ὄπλισμό-φωτοκάθοδο καί ξαναπέσῃ φῶς ἐπάνω του, θά ἐλευθερωθοῦν πάλι ἄλλα φωτο-ἠλεκτρόνια, πού θά τραβηχτοῦν ἀπὸ τὴ θετική ἄνοδο A, πάλι ὁ ὄπλισμός αὐτὸς θά μείνῃ φτωχὸς σέ ἠλεκτρόνια, πάλι, ἄρα, θά φορτιστῆ ὁ πυκνωτῆς.

Τώρα ὅμως μάθαμε τὴν τέχνη καί δέν ἀνησχοῦμε. Κατευθύνουμε πάλι τὴν καθοδική δέσμη ἐπάνω του καί, δίνοντας στὸν ὄπλισμό τὰ ἠλεκτρόνια πού του λείπουν, ἐκφορτίζουμε καί πάλι τὸν πυκνωτῆ.

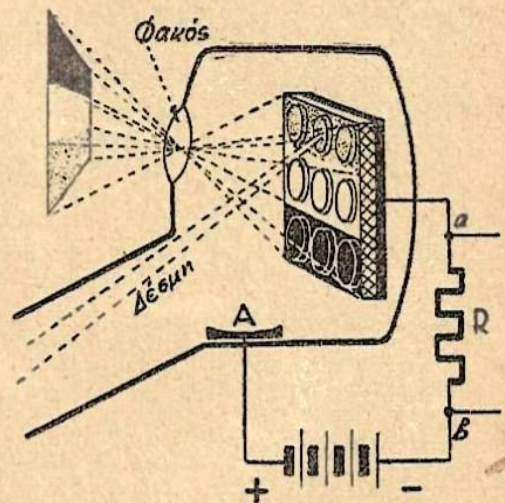
Παίρνουμε τώρα τὸ σύστημα με τοὺς δύο πυκνωτῆς (σχ. 2). Στὸν ἐπάνω, λίγο φῶς δημιουργεῖ μικρὸ φορτίο. Στὸν κάτω, τὸ φορτίο

Σχ. 2.

εἶναι μεγαλύτερο, γιατί τὸν προσβάλλει περισσότερο φῶς. Κατευθύνουμε τὴν ἠλεκτρονική δέσμη πρῶτα στὴν ἐπάνω φωτοκάθοδο (ὅπως παρουσιάζεται στό σχῆμα) καί ἐκφορτίζουμε τὸν πυκνωτῆ. Ἐπειδὴ αὐτὸς ἔχει λίγο φορτίο, λίγο εἶναι καί τὸ ρεῦμα πού περνᾷ ἀπὸ τὴν ἀντίσταση R. Ἐπειτα ὁδηγοῦμε τὴ δέσμη στὴν κάτω φωτοκάθοδο καί ἐκφορτίζουμε τὸν πυκνωτῆ με τὸ μεγάλο φορτίο. Τώρα μεγαλύτερο ρεῦμα περνᾷ ἀπὸ τὴν ἀντίσταση R.

Βελτιώνουμε περισσότερο τὸ σύστημά μας.

Σχ. 3.

Ἄντὶ δύο, ἕξη φωτοκαθόδους (σχ. 3). Ἐπάνω τοὺς προβάλλεται, με φακό, ἀνεστραμμένο ἕνα

τετράπλευρο, που ή επάνω του μεριά είναι μαύρη, ή μεσαία άσπρη και ή κάτω γκριζα. Είναι εύνοητο πως τὸ περισσότερο φῶς ἀνακλάται ἀπὸ τὴ μεσαία λωρίδα τοῦ τετραπλεύρου, ἐνῶ ἀπὸ τὴ γκριζα λιγώτερο καὶ ἀπὸ τὴ μαύρη, μηδέν. Τὸ μαύρο μέρος τοῦ τετραπλεύρου προβάλλεται στὶς κάτω τρεῖς φωτοκαθόδους, δὲν τὶς διεγείρει καὶ ἐπομένως αὐτὲς μένουν νεκρὲς. Τὸ ἄσπρο μέρος προσβάλλει τὶς μεσαίες τρεῖς φωτοκαθόδους, ἐλευθερώνει πολ- λά φωτοηλεκτρόνια ἀπὸ τὶς φωτοκαθόδους αὐ- τές, φορτίζει ἄρα μὲ μεγάλο φορτίο τοὺς πυ- κνωτὲς πού δημιουργοῦνται ἀπὸ τοὺς ὀπλισμοὺς - φωτοκαθόδους μὲ τὰ ἀντίστοιχα τμήματα τοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ ὀπλισμοῦ. Τὸ γκριζο, τέλος, μέ- ρος προσβάλλει τὶς ἐπάνω τρεῖς φωτοκαθόδους καὶ δημιουργεῖ μικρὰ φορτία στοὺς ἀντίστοι- χους πυκνωτὲς τοὺς.

"Αν τώρα ή καθοδική δέσμη, κάνοντας ἀρχή ἀπὸ τὸν ἐπάνω ἀριστερὰ πυκνωτὴ, ἐκφορτίση ἕναν-ἕνα μὲ τὴ σειρά καὶ τοὺς ἕξ η πυκνω- τές, ἀπὸ τὴν ἀντίσταση R θὰ περάσουν, τὸ ἕνα ὕστερα ἀπὸ τὸ ἄλλο, πρῶτα τρία μικρὰ ρεύματα, ὕστερα ἄλλα τρία μεγαλύτερα καὶ, τέλος, γιὰ χρονικὸ διάστημα τόσο, ὅσο χρειά- ζεται νὰ σαρωθοῦν τρεῖς πυκνωτὲς, τίποτα.

Αὐτὸ τὸ περπάτημα τῆς καθοδικῆς δέσμης πάνω στὶς φωτοκαθόδους, λέγεται στὴν τεχνικὴ σά ρ ω μ α ή ἐξ ε ρ ε ὑ ν η σ η .

Ἡ καθοδήγηση τῆς δέσμης ἀπὸ φωτοκάθο- δο σὲ φωτοκάθοδο γίνεται μὲ τὶς πλάκες τῆς ὀριζόντιας καὶ κατακόρυφης ἐκτροπῆς, σύμφωνα μὲ τὴ θέλησή μας. Ἡ δέσμη σαρώνει τοὺς πυ- κνωτὲς, δίχως νὰ ἐνδιαφέρεται ἂν αὐτοὶ εἶναι φορτισμένοι ἢ ὄχι. Ἄν τύχουν φορτισμένοι, ἔχει καλῶς. Τοὺς ἐκφορτίζει. Ἄν εἶναι ἀφόρτιστοι, περνᾷ ἀπλῶς ἀπὸ πάνω τους. Δὲν θὰ χαθῆ δά κι' ὁ κόσμος, ἂν ή δέσμη κάνει κι' ἕναν ἀνώ- φελο περίπατο.

Τί μάθαμε ὅμως ὡς τώρα;

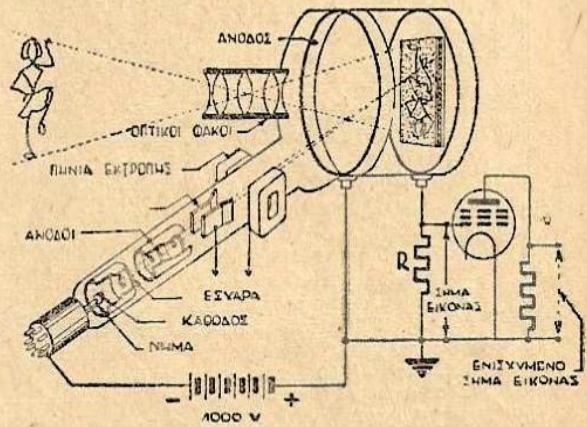
Τὸ σχῆμα μὲ τὶς τρεῖς φωτεινὲς διαβαθμί- σεις, προβαλλόμενο μὲ τὸ φακὸ στὶς φωτοκα- θόδους, δημιούργησε ἀντίστοιχα φορτία στοὺς ἕξ η πυκνωτὲς τοὺς. Ἐναποηκεύηκε δηλαδὴ σ' αὐτοὺς μὲ ἠλεκτρικὴ μορφή. Ἐπειτα ἤρθε ή δέσμη καὶ σάρωσε μὲ τὴ σειρά, τὴ μὴν ὕστερα ἀπὸ τὴν ἄλλη, καὶ τὶς ἕξ η φωτοκαθόδους. Σα- ρώνοντας τὶς φωτοκαθόδους, ἐκφόρτισε τοὺς πυκνωτὲς τοὺς καὶ δημιούργησε ἔτσι στὸ κύ- κλωμα, πού περιλαμβάνει τὴν ἀντίσταση R, ρευματικὲς κρούσεις μὲ διαφορετικὴ ἔνταση. Δηλαδή, τελικὰ, τὸ σχῆμα μὲ τὶς φωτεινὲς δια- βαθμίσεις μεταβλήθηκε σὲ μὴν σειρά ἀπὸ ρευ- ματικὲς κρούσεις μὲ διαφορετικὴ ἔνταση.

Τί θὰ λέγατε, ὅμως, ἂν αὐτοὶ οἱ ὀπλισμοὶ- φωτοκάθοδοι δὲν ἦταν οὔτε 6, οὔτε 100, οὔτε 1000, ἀλλ' ἀκόμη περισσότεροι, πολὺ περισσό- τεροι; Ἄν π. χ. ἦταν 3.000.000; Ἀπίστευτο βέ- βαια. Ναι, ἀπίστευτο, μὰ ἀληθινὸ!

Τὸ θαυμαστὸ αὐτὸ κατασκευασμὰ ὑπάρχει, λέγεται εἰκονοσκόπιο καὶ εἶναι δημιούρ- γημα τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ Zworykin.

Τὸ εἰκονοσκόπιο εἶναι κατασκευασμένο

ὅπως φαίνεται στὸ σχῆμα 4. Μέσα στὸ σωλή- να βρίσκεται μὴ τετράγωνη πλάκα μὲ πλευρὰ 4 περίπου ἴντσες, πού ἐπάνω τῆς συγκεντρώ- νεται μὲ φακούς ὄλο τὸ φῶς πού ἀνακλάται ἀπὸ μὴν εἰκόνα. Ἡ πλάκα ἀποτελεῖται ἀπὸ ἕνα λεπτὸ φύλλο μίκας, πού ἔχει στὴ μὴν τοῦ πλευρὰ 3.000.000 περίπου μικροσκοπικὰ σταγο- νίδια ἀπὸ ἄργυρο καὶ ὀξειδιο τοῦ καισίου, μὲ διάμετρο τὸ καθένα ἕνα χιλιοστὸ τοῦ καισίου, μὲ μήτρο (ἕνα μικρὸ). Τὸ καισίο εἶναι, ὅπως ξέρουμε, οὐσία φωτοπαθῆς. Χάρη στὸν τρόπο πού τὰ τοποθετοῦν ἐπάνω στὴν πλάκα τῆς μί- κας, τὰ σταγονίδια δὲν βρίσκονται σ' ἐπαφή μεταξύ τους, ἀλλὰ σχηματίζει τὸ καθένα τους καὶ ξεχωριστὸ νησάκι. Ἄνάμεσα σ' αὐτὰ τὰ ξεχωριστὰ σταγονίδια βρίσκεται, φυσικὰ, ή ἐπι- φάνεια τῆς μονωτικῆς μίκας. Ἡ πλευρὰ αὐτὴ τῆς μίκας λέγεται μωσ αἰ κ ὀ , ἐπειδὴ ὄλα τὰ

Σχ. 4.

σταγονίδια ἀποτελοῦν μωσαϊκὸ ὀλόκληρο. Στὴν ἄλλη πλευρὰ τῆς μίκας στρώνουν ἕνα συνεχὲς μεταλλικὸ στρώμα πού παριστάνει ὀλόσωμη πλάκα. Μὴ ἠλεκτρικὴ σύνδεση ἔρχεται ἀπὸ τὴν πλάκα αὐτὴν στὸ ἐξωτερικὸ κύκλωμα.

"Ὅπως καταλαβαίνουμε, κάθε σταγονίδιο τοῦ μωσαϊκοῦ, ἀπομονωμένο ὀλότελα ἀπὸ τὰ διπλανά του, ἀποτελεῖ μὲ τὸ ἀποκάτω μέρος τῆς μίκας καὶ τὸ ἀντίστοιχὸ του μικροσκοπικὸ μέρος τῆς πλάκας, ἕνα μικροσκοπικὸ πυκνωτὴ.

Ὁ ἕνας ὀπλισμὸς ἀπὸ τὸ καθένα ἀπ' αὐτὰ τὰ 3.000.000 πυκνωτάκια, χάρη στὸ ὀξειδιο τοῦ καισίου, εἶναι συγχρόνως καὶ μὴν μικροσκοπικὴ φωτοκάθοδος.

Τὸ πὼς κατασκευάζεται αὐτὸ τὸ εἰκονοσκό- πιο, δὲ μᾶς ἐνδιαφέρει. Μᾶς ἀρκεῖ μονάχα πὼς ὑπάρχει.

"Ἄν τώρα προβληθῆ μὲ τὸ φακὸ μὴν εἰκόνα πάνω στὸ μωσαϊκὸ, οἱ φωτοκάθοδοι τοῦ προσ- βάλλονται ἀπὸ τὸ φῶς πού ἀνακλάται ἀπὸ τὰ διάφορα σημεῖα τῆς εἰκόνας καὶ ἐλευθερώνουν φωτοηλεκτρόνια. Τὰ φωτοηλεκτρόνια, πού ἐλευ- θερώνονται ἀπὸ κάθε φωτοκάθοδο καὶ πού ὀ ἀριθμὸς τους εἶναι ἀνάλογος μὲ τὴν ἔνταση τοῦ φωτὸς πού τὰ ἀπέσπασε ἀπὸ τὴν φωτοκά- θοδο, ἔρχονται ἀμέσως στὴν ἀνοδο.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἐπόμενο)

ΟΛΑ ΧΑΛΛΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΑΣ

ΕΚΕΙΝΟΣ κι' ΕΚΕΙΝΗ κάθονται αναπαυτικά κοντά στο χθεσινό πρωτοχρονιάτικο δένδρο. Στρατιώτης των Διαβιβδόσεων ΕΚΕΙΝΟΣ. Νεαρή κοπέλλα, όμορφη, χαριτωμένη ΕΚΕΙΝΗ.

ΕΚΕΙΝΗ: Λοιπόν αγαπημένε μου ήρθε και το 1950. Ποιός ξέρει τί να μάς επιφυλάσει. Άραγε θα σταθεροποιηθεί ή ερήνη για να φτιάξουμε κι' έμεις τή ζωή μας όπως τήν όνειρευόμαστε;

ΕΚΕΙΝΟΣ: Πρέπει παιδί μου να είμαστε ευχαριστημένοι που ζούμε σ' αυτή τήν γεμάτη γεγονότα εποχή. Κι' άκόμα περισσότερο πρέπει να είμαστε ευχαριστημένοι γιατί πέρνουμε ενεργό μέρος στην τωρινή ζωή του τόπου μας.

ΕΚΕΙΝΗ: Συμφωνώ μαζί σου. Άλλα δέν νομίζεις ότι εδώ τόσα χρόνια στρατιώτης, άρκετά βάρη έσήκωσες;

ΕΚΕΙΝΟΣ: Ναι έτσι νομίζω και δέν σου κρύβω ότι νοιώθω κάποια κόουραση. Άλλά δέν πρέπει να ξεχνάμε ότι στο σημερινό δράμα έμεις είμαστε οι κομπάρσοι κι' ή πραγματικά μεγάλη πρωταγωνίστρια είναι ή 'Ελλάδα μας. Έμεις λοιπόν οι κομπάρσοι πρέπει να κάνουμε το πάν για να επιτύχει ή πρωταγωνίστρια στο ρόλο της και να χειροκροτηθί.

ΕΚΕΙΝΗ: Καλά και το βρίσκεις λογικό να είσαι όλα σου τά χρόνια στρατιώτης;

ΕΚΕΙΝΟΣ: Άκουσε παιδί μου. Δέν μπορούμε να κάνουμε σχέδια για το πώς θα τακτοποιήσουμε τά έπιπλα του σπιτιού μας, αν πρώτα δέν έχουμε εξασφαλίσει αυτό τουτο το σπίτι. Για μάς το μεγάλο μας σπίτι είναι ή 'Ελλάδα μας. Πρώτα-πρώτα αυτήν πρέπει να εξασφαλίσουμε κι' ύστερα να κυττάξουμε για το πώς θα βουλευτοίμε έμεις.

ΕΚΕΙΝΗ: Δηλαδή σέ εύχρισται το να είσαι τόσα χρόνια ντυμένος στο χακί;

ΕΚΕΙΝΟΣ: Όχι άγάπη μου. Δέν σου κρύβω ότι βερέθηκα πειά τη στρατιωτική ύπηρεσία. Άλλά προτιμώ τήν τιμημένη στολή του έλεύθερου Έλληνα στρατιώτη από τήν άτιμωτική στολή του οκλάβου στους ολάβρους πολίτου, όσα στολίδια κι' αν έχει αυτή ή τελευταία. Γι' αυτό όσους μήνες άκόμα να με χρειασθί ή πατρίδα μας κι' άκόμα όσες φορές κι' αν με ξανακαλέση, χαλάλι της. Πάντα θα τρέχω πρόθυμα και πάντα θα φωνάζω ΟΛΑ ΧΑΛΛΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΑΣ.

ΕΚΕΙΝΗ: Άγαπημένε μου, χάρωμα που άκούω άπ' το στόμα σου αυτά τά λόγια. Γιατί έτσι μπορώ να είμαι σίγουρη πώς ποτέ δέν θα πάψω να είμαι έλεύθερη Έλληνίδα. Έχεις δίκιο, ΟΛΑ ΧΑΛΛΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΑΣ.

"Εξυπνα...

Ή σζηνη σέ ένα μεσιτικό γραφείο. Ένας πελάτης μπαίνει μέσα και λέει: —Θά ήθελα να μιλήσω στον υπάλληλο, τον άρμόδιο για τίς μαγειρίσες.

Τόν οδηγήσαν στο τμήμα του γραφείου που έπρεπε και εκεί ο φίλος μας ρωτάει τόν υπάλληλο:

—Έσεις είσθε που μου έστείλατε χθές μία μαγειρίσσα;

—Ναι, έγω είμαι! άπαντάει ο υπάλληλος.

—Έ! τότε, λέγει ο πελάτης, θά μου κάνετε μεγάλη χάρη αν δεχόσαστε νύθητε το βράδυ στο σπίτι μου να δεινίησουμε μαζί.

Τώρα τελευταία, ένα τηλεφώνημα στις τέσσερες το πρωί εξόπνησε ένα γνωστό καθηγητή.

—Ο σούλος σας γαβγίζει συνεχώς και δέν με αφήνει να κλεισω μάτι, άκούστηκε μία όργισμένη γυναικεία φωνή στο τηλέφωνο.

Ο Καθηγητής, ο όποιος πρέπει να σημειωθί είναι ή λειτότης προσωποποιημένη, τήν ευχαρίστησε και κρέμασε το άκουστικό. Τήν άλλη μέρα το πρωί, στις τέσσερες ή ώρα άκριβώς ένα τηλεφώνημα εξόπνησε με τή σειρά τήν κυρία. Ή φωνή του Καθηγητού άκούστηκε από το τηλέφωνο:

—Με συγχωρείτε κυρία μου που σας ένοχλώ αυτή τήν ώρα. Ήθελα να σας κάνω γνωστό πως δέν έχω πιά σκυλι.

ΒΙΤΑΜΙΝΕ

Ο ΣΗΦΑΚΗΣ Κ

Κάποια τσαχπίνα νόστιμη. Μέ μάτια σαν τόν ουρανό. Έτόλιξε στα δίχτυα της Κι' άνειπωτη του χάρισε.

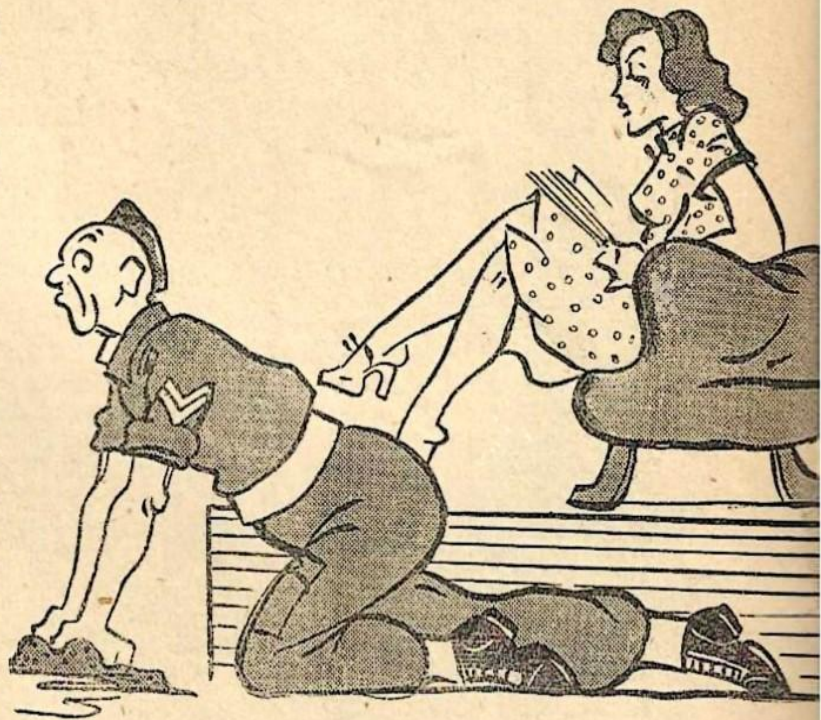
Μά γρήγορα το έστριψε. Και το φτωχό έπιλοχα με. Και τοίπε: «Φεύγω, γειά».

Μά όμως σ' άπεχθάνομαι. Γιατί πώς θές το θήλο σ' »Νά πάρει άνδρα μ' όνομα. »Νά με ξεχάσεις Σήφη μου. »Πώς θές στεφάνι με μισθ

Έτσι ο έπιλοχίας μας βρι. Και επί τέλους γνώρισε κι' Έταπεινώθη δ' έκτοτε ως Κ' ενώ ποίν έτρεμε ή γή ο

Τώρα το στοματάκι του τ' Ο άλλοτε έκλαμπρότατος

ΤΗΣ ΕΛΕΙΠΕ ΠΟΛΥ!..

— Μά τί σόι άνθρωπος είναι αυτός ο λοχαγός σου, τζουτζουκό και σου δίνει μονάχα μία φορά τήν εβδομάδα άδεια!

ΤΟ ΒΑΤΕΡΛΩ ΤΟΥ

...κάρες και με κάλλη
...χειλή σαν κοράλι
...επιλοχία
...και ευτυχία.
...λύπη του μεγάλη
...τόν αφήσε... φιάλη.
...ράι τόν νιώθω τόν καημό σου
...π' τό... επώνυμό σου.
...τέτοιο κουράγιο νάχει
...θυμίζον τό... σαλάχι;
...έγώ θα ζήσω μόνη μου.
...επιλοχία μόνιμου;>
...τό δάσκαλό του
...ύτός τό...Βατερλώ του.
...λος Ναπολέων
...έβρυχάτο ως λέων
...φράγισε επί τέλους
...Ερμής του Πραξιτέλους. Α.Γ.

Κάποιος, που είχε οδηγηθεί στο δικαστήριο για ένα έγκλημα, δεν είχε δικηγόρο.

—Θα σου διορίσω δύο δικηγόρους εξ επαγγέλματος. Θα σε υπερασπίσουν όσο μπορούν καλύτερα, λέγει ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου.

Ο κατηγορούμενος ύψωσε άρνητικά το κεφάλι.

— Πώς; λέγει ο Πρόεδρος. Σου δίνω δύο από τους καλύτερους δικηγόρους της πόλεως και δεν μένεις ευχαριστημένος;

—Κύριε Πρόεδρε, άπαντά με ταπεινοφροσύνη ο κατηγορούμενος, δεν υπάρχει τρόπος να ανταλλάξουμε αυτούς τους δύο καλούς δικηγόρους με ένα μόνον καλόν μάρτυρα;

Ένας Άγγλος συνταγματάρχης που υπηρετούσε στις Ινδίες είχε προσβληθί από ύδροφοκία.

—Υδροπικία! τι είναι αυτό; ρωτάει ο συνταγματάρχης.

—Υδροπικία σημαίνει πως έχετε πολύ νερό στο σώμα σας, του εξήγησε ο γιατρός.

—Πολύ νερό;! άνεχραξε σκανδαλισμένος ο Βρετανός αξιωματικός. Άλλά γιατρέ μου δεν έχω πιή στη ζωή μου ούτε μιά σταγόνα. Άκόμα και στο ούσιν μου δε βάζω ποτέ μου νερό.

Ο ΝΕΟΣΥΛΛΕΚΤΟΣ ΕΧΕΙ ΕΞΟΔΟ

Ή σκηνή στην οδό Πανεπιστημίου.

—Γιάννη! Γιάννη!

—Διατάξτε!

Ή ώραία δεσποινίς έμεινε με άνοιχτό τό στόμα.

—Τι θα πή καλέ διατάξτε; Είμαι ή Νίκη δε με θυμάσαι;

—Πώς δε σε θυμάμαι Νίκη μου!

Άλλά είμαι βλέπεις στρατιώτης. Τώρα τά πάντα πρέπει να γίνονται σύμφωνα με τους στρατιωτικούς κανονισμούς και παραγγέλματα.

—Καλέ άστα αυτά τώρα! Πάμε σε κανένα σινεμά; Έλα από δω δεξιά!

—Ο Γιάννης έκανε κανονικώτατη κλίση: «Κλίνας' επί δέεξιά! Άπ δύο τρία, άπ!»

Έκείνη τή στιγμή ένα θηλυκό έκανε τήν εμφάνισή του.

—Γιά στάσου μιά στιγμή, ερχεται μιά φίλη μου!

Ή φίλη, εικρηκτικό πλάσμα, έπλησίασε.

—Νά σου συστήσω ένα φίλο μου, τής ειπε ή Νίκη. Ο κ. Νεοσυλλεκτίδης... ή δεσποινίς...

Άλλά δεν πρόφθασε να τελειώσει. Ο Γιάννης είχε πάρει φόρα. «Στρατιώτης Νεοσυλλεκτίδης Ιωάννης του Σωφρονίου κλάσεως 42 εξ Άθηνών, λαμβάνω τήν τιμήν να παρουσιασθώ. Διατάξτε!»

Τό εικρηκτικό θηλυκό τά έχασε!

—Κοίμα τό παιδί! Και είναι τόσο νόστιμο!

Έκείνη τή μοιραία στιγμή έκανε από μακριά τήν εμφάνισή της και ή μαγκούρα του άσστηρού θείου της κοπέλλας.

—Δεξιά του ειπε ή μία.

—Άπ δύο τρία, άπάντησε αυτός και έστρεψε δεξιά.

—Άριστέρα! του ειπε ή άλλη.

Κανονική στροφή άριστέρα αυτός. Τό πράγμα όμως δεν έπαιρνε θεραπεία γιατί ο θειος με τή μαγκούρα κατέφθασε στο μεταξύ άπειλητικός.

—Έλα μαζί μας, θα σε οδηγήσουμε έμεις!

—Μιά στιγμή κορίτσια! τους λέει ξαφνικά.

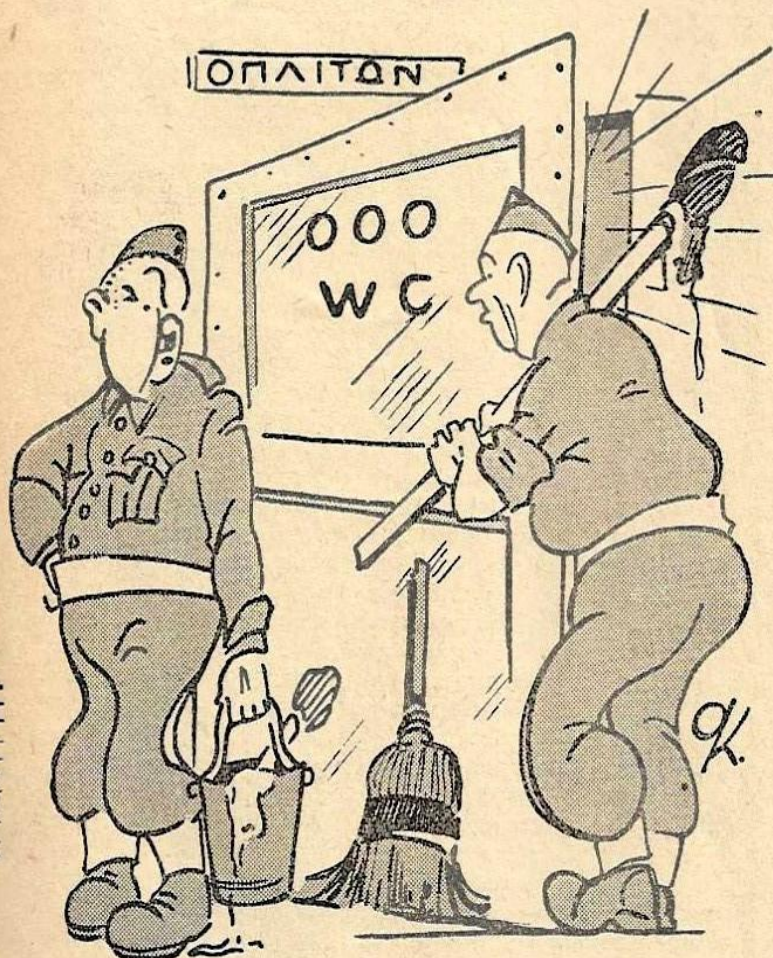
—Τι τρέχει πάλι; ρώτησε ή Νίκη.

—Πρέπει να κάνω ένα τηλεφώνημα στο λοχαγό μου!

—Γιατί;! Ξαναρώτησε ή Νίκη.

—Γιατί δε μ' έμαθε άκόμη τό: «έπί δύο στόχων πυροβολήσατε!»..

Οί δύο κοπέλλες τόν παρότησαν και τόβαλαν στα πόδια.

ΑΦΑΝΕΙΣ ΗΡΩΕΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΠΙΣΘΕΝ!

ΑΝΤΡΕΑΣ ΒΕΝΤΟΥΡΑΤΟΣ

ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ ΑΘΗΝΩΝ

“Όταν σου δίδεται ή εύκαιρία να επισκεφθής έργα, που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του πολιτισμού του τόπου σου, ή ευχαρίστηση που αισθάνεσαι μέσα σου είναι απεριόριστη, ή δέ ψυχή σου πλημμυρίζει από χαρά.

Μιά τέτοια ευχαρίστηση αισθάνθηκα απ’ την επίσκεψη του Ραδιοφωνικού μας σταθμού, που διοργάνωσε τον περασμένο μήνα ο άντ’ορχης κ. Γιαννόπουλος, καθηγητής της ηλεκτρολογίας, προς χάρυν των εκπαιδευμένων άξικών.

Δύο αυτοκίνητα 3½ τον. μάς έφεραν νορίς στο σταθμό εκπομπής—στά Διόσια—που απέχει 8 χιλμ. απ’ το κέντρο της Αθήνας. Το κρύο έδω είναι διαπεραστικό. Στην πόρτα ο σκοπός απέδωσε τις κεκατονισμένες τιμές και μάς επέτρεψε να μπορούμε στο νεόκτιστο Μέγαρο. Σε μιιά μεγάλη αίθουσα βρίσκονται τὰ μηχανήματα εκπομπής. Η ζέστη έδω μέσα είναι ευχάριστη και αυτό οφείλεται στην ακτινοβολία της θερμοκρασίας από τὰ μηχανήματα λόγω της επιδρασεως του ήλεκτρισμού ή στο φαινόμενο ζούλ, ύπως ο κ. Γιαννόπουλος εξήγησε. Μέσα στην αίθουσα μάς υποδέχεται ο τεχνικός διευθυντής του σταθμού κ. Ψαράφης, απόστρατος αξιωματικός του Ναυτικού.

Η καλωσύνη και προθυμία είναι ζωγραφισμένη στο πρόσωπό του. Ο ίδιος ανέλαβε να μάς εξηγήσει τη λειτουργία του σταθμού. Ένας διάδρομος με σιδερένια κγκλιδιάματα χωρίζει την αίθουσα στα δύο.

Αριστέρα, καθώς μπαίνεις, εύρισκονται οι πίνακες διανομής της ηλεκτρικής ενεργείας. Δεξιά δε τὰ όργανα μετατροπής της ακουστικής συχνότητας σε ήρτζιανά κύματα. Τὰ μηχανήματα αυτά είναι τεράστιες λάμπες, αυτεπαγωγές και συμπυκνωτές. Οι λάμπες είναι υδροφνκτες και αυτό διότι θερμαίνονται πολύ γρήγορα. Τὰ υδροφνκτικά μηχανήματα βρίσκονται στο ύπόγειο του κτιρίου. Ένα μεγάλο χρησιμοποιεί για τον έλεγχο της εκπομπής.

Μέσα στο ίδιο κτίριο βρίσκονται και τὰ μηχανήματα εκπομπής του σταθμού βραχέων κυμάτων, που έχει προορισμό να συνδέει τις ελληνικές παροικίες του έξωτερικού με τη μητέρα Ελλάδα. Η ισχύς αυτού του σταθμού είναι 10 kw και με καλλήλο σύστημα κεραιών (ρομβική κεραία) επιτυγχάνεται ή κατευθυνση της εκπομπής.

Έδω άς μάς επιτραπή να κάνουμε μιιά παρένθεση. Ο κ. Ψαράφης μίλησε με παράπονο για ένα σοβαρό ζήτημα. Για τον μη συμβιβασμό Κράτους και Ραδιοφωνικής Έταιρίας, για να μπουν σε λειτουργία τὰ μηχανήματα της Έταιρίας και να ενισχυθ ή ο σταθμός από 15 kw σε 70 kw και έτσι θα πάφουν πλέον τὰ δίκαια παράπονα των άκροατών, ότι ο σταθμός μας δεν άκούεται και τὰ παρόμοια.

Ευχόμαστε γρήγορα αυτό να πραγματοποιηθ. Έν συνεχεία ο κ. Ψαράφης μάς οδήγησε στις κεραιές εκπομπής. Αυτές προκαλούν το ενδιαφέρο όλων μας. Η καθαντό κεραία είναι οριζόντιος και βρίσκεται άνηρημένη, από δυο κελώριους σιδερένιους στύλους ύψους 85 μ. ο καθένας. Στηρίζεται

πάνω σε τσιμεντένιες βάσεις. Το άνοιγμα του καθ’ ενός είναι 4X4 μ. Η κάρδος καταλήγει στον «οίκισκο κεραιάς».

Έδω ο κ. Γιαννόπουλος συνεπλήρωσε ότι, φεύγοντας οι Γερμανοί άπεφάσισαν να τινάζουν τους στύλους. Βάλανε πράγματι έκρηκτική ύλη στον ένα και’ άρχας στύλο. Κατά την έκρηξη όμως ο στύλος χοροπήδησε και παρέμεινε επί τόπου. Τότε οι Γερμανοί πήγαν να άνατινάξουν τον άλλο στύλο, νομίζοντας ότι με την άνατίναξη αυτού ή κεραία θα παρέσυρνε και τον προηγούμενο στύλο. Άλλά κατά την έκρηξη το σύρμα της κεραιάς κόπηκε χωρίς να μπορέσει να παρασύρει τον στύλο. Έτσι λοιπόν ο ένας στύλος σώθηκε !..

Η επίσκεψη του σταθμού εκπομπής έδω τελειώνει. Ευχαριστήσαμε όλοι τον κ. Ψαράφη που είχε την ευγενή καλωσύνη να μάς εξηγήσει τη λειτουργία του σταθμού. Τα αυτοκίνητα έν συνεχεία μάς οδήγησαν στο Ζάππειο, στο Στούντιο εκπομπής. Έδω μάς υποδέχεται με το χαμόγελο στα χείλη και την καλωσύνη ζωγραφισμένη στο πρόσωπο οι τεχνικοί Μηχ/κοί κ. κ. Ασλανίδης και Μπαταίτης. Ο τελευταίος είναι απόστρατος άξικός του Μηχ/κού.

Προθυμάτα ο κ. Μπαταίτης ανέλαβε να μάς γυρίσει σε όλα τὰ διαμερίσματα του Στούντιο. Όλα λάμπουν από καθαριότητα, τάξη και νοικοκυρωσύνη.

Οι υπάλληλοι με το χαμόγελο στο στόμα πρόθυμοι να μάς εξυπηρετήσουν. Εκείνο που είναι άξιο προσοχής έδω είναι τὰ ηλεκτρικά ρολόγια τοίχου, που έχουν τοποθετηθ παντού. Ο κ. Μπαταίτης μάς εξήγησε λέγοντας ότι δεν πρέπει να θεωρηθ ή ύπερβολή αν πη, ότι όλα πρέπει να ρυθμίζονται και να εργάζονται με το δευτερόλεπτο. Τόση μεγάλη πρέπει να είναι ή άκριβεια σε κάθε προετοιμασία εκπομπής.

Υπάρχουν τρεις αίθουσες εκπομπής ειδικώς διασκευασμένες προς τούτο. Η πρώτη είναι μικρή και χρησιμοποιεί για λόγους και ομιλίες. Οι άλλες δύο είναι πολύ μεγαλύτερες και προορίζονται για συμφωνικές όρχηστρες και θεατρικά σκέτες.

Άλλά άς μπουμε μέσα για να δοίμε από κοντά τη διαρρύθμιση κάθε αίθουσας εκπομπής. Μπαίνοντας στην πρώτη το μάτι πέφτει πάνω σ’ ένα πολυτελέστατο χαλί, που είναι στρωμένο κάτω στο πάτωμα. Ο κ. Μπαταίτης παίρνοντας άφορμή απ’ αυτό εξήγησε λέγοντας, ότι δεν τόχουν βάλει για πολυτέλεια, αλλά για ν’ απορροφεί τὰ άνακλώμενα ήχητικά κύματα και έτσι ή μουσική ή ομιλία να είναι φωνική. Συνεχίζοντας, μάς μίλησε για την ακουστική των αίθουσών.

Όταν μέσα σ’ ένα δωμάτιο άκούθεις μουσική, πολύ μικρό ποσοστό του έκτεμπομένου ήχου από ένα όργανο φθάνει κατ’ ευθείαν στο αυτί μας, χωρίς να προσκρούσει σ’ ένδιάμεσα εμπόδια. Τα ήχητικά κύματα κτυπούν ελασνηλημένα πάνω στους τοίχους του δωματίου, άνακλώντα έξ αίτιας των και κατόπιν έρχονται στο αυτί μας άφου έχουν ύποστή

(Συνέχεια στη 16η σελίδα)

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Ο υποδιευθυντής της Γυμναστικής Ακαδημίας κ. Γ. Παλαιολόγος είχε την ευγενή καλωσύνη να αποδεχθεί πρόσκλησην της Διοικήσεως του ΚΕΔ όπως ομιλήσῃ πρὸς τοὺς στρατιώτας περὶ τοῦ ἀθλητισμοῦ. Τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Παλαιολόγου, ἡ ὁποία ἐγένετο εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ θεάτρου τοῦ ΚΕΔ τὸ παρελθόν Σάββατον, θὰ δημοσιεύσωμεν χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «*Ἠχώδος*» εἰς δύο συνεχίαις. Ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς ἐκφράζομεν καὶ πάλιν εἰς τὸν κ. Παλαιολόγον τὰς θεομῆς μας εὐχαριστίας.

Εἶναι ζοφερὴ καὶ δικαιολογημένη ἡ συγκίνησίς μου, γιατί κλείνουν αὐτὲς τὶς ἡμέρας 9 χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ ἔχω νὰ βρεθῶ σὲ ἑπαφὴ μὲ τὸ ἐνδοξο γὰμμάς.

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1941, ντυμένος κ' ἐγὼ τότε τὴν τίμια στολή τοῦ Ἰππικῆ, ἀποχαιρετοῦσα μὰ ἀπὸ τὶς πολλὰς ἀποστολὰς ποὺ ἔφευγε στὴν πρώτη γραμμῇ.

Εἶμαι ὑπερήφανος καὶ γι' αὐτὸ βαθύντατα ὑποχρεωμένος πρὸς τὸν κ. Ταξίαρχο ποὺ εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μὲ καλέσῃ νὰ μιλήσω σήμερα. Καὶ εἶμαι ὑπερήφανος γιὰ δύο λόγους. Πρῶτα γιατί βρίσκομαι καὶ πάλι ἀνάμεσα στὸ στρατό μας ποὺ ἡ τελευταία του γιγαντιαία ἐπιτυχία σκόρπισε σ' ὅλο τὸν κόσμον τὴ φήμη τῆς ἀστείρευτης δόξας του καὶ ἔπειτα γιατί θὰ βρῶ τὴν εὐκαιρία νὰ προπαγανδίσω τὴν ἰδέαν ποὺ ὑπηρετῶ, τὴν ἰδέαν τοῦ ἀθλητισμοῦ καὶ τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς.

***

Οἱ ἀγῶνες καὶ τὰ ἀγωνίσματα ὑπῆρξαν δημιούργημα τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πνεύματος καὶ διατηρήθηκαν ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴ ὡς σήμερα στὸν τόπο μας, γιατί εἶχαν κατακτηθεῖ τὴν καρδιά τοῦ λαοῦ καὶ εἶχαν γίνῃ ἀπαραίτητο στοιχεῖο τῆς καθημερινῆς ζωῆς.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Ὀλυμπίας, τῆς Νεμέας καὶ τῶν Δελφῶν πέρασαν δύομισιν χιλιάδες περίπου χρόνια καὶ ὅμως οἱ ἀγῶνες διατηροῦνται μέσα στὸ αἶσθημα, μέσα στὴν ψυχὴ καὶ στὴν καρδιά τοῦ λαοῦ μας. Μέσα στὰ δύομισιν χιλιάδες αὐτὰ χρόνια τεράστιες ἀνακαλύψεις ἔγιναν, ὁ πολιτισμὸς πραγματοποιήθηκε θαύματα. Κοσμογονικὲς θεωρίαι συγχλόνησαν τὴ γῆ. Τὸν Ὀλυμπο καὶ τὸ πᾶνθεό του τὸν κατέστρεψεν ὁ γλυκύτατος Ναζωραῖος. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα πέρασαν οἱ Ρωμαῖοι, οἱ Φράγκοι, οἱ Ὀθωμανοί. Ἐθνη ὀλόκληρα ἐξαφανίστηκαν. Οἱ Ἀσσύριοι, οἱ Χαλδαῖοι, οἱ Φαραῶ μὲ τὸν καταπληκτικὸν πολιτισμὸν τους. Μὰ οἱ Ἕλληνες ἔμειναν γαντζωμένοι ἐπάνω σ' αὐτὰ τὰ ἱερὰ βράχια, πάντοτε ἀκαμπτοὶ μπροστὰ στὶς ἀντίθετες περιστάσεις, πάντοτε ἀλύγιστοι μπροστὰ σὲ ὅποιονδήποτε κατακτητῆ.

Καὶ εἶναι ἀνεξήγητο φαινόμενο ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς, τοὺς δικούς μας καὶ ξένους, πῶς μπόρεσε αὐτὸς ὁ φτωχὸς, ὁ εἰρηνικός, ὁ ἄκακος αὐτὸς λαὸς ποὺ ἀγωνίζεται ἀπὸ τότε ποὺ ὑπάρχει νὰ κρατηθῇ ἐπάνω στοὺς βράχους του, πῶς μπόρεσεν ἔπειτα ἀπὸ τόσες ἐπιδρομὰς, τόσες πιέσεις, τόσες ἀγριότητες, τόσους βαρβάρους ποὺ γνώρισε καὶ ὑπέστη, νὰ διατηρήσῃ τὴ γλῶσσα του, τὸν ἐθνισμό του, τὴ θρησκείαν τῶν πατέρων του, τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμά του.

Καὶ ὅμως τὸ μπόρεσε.

Καὶ ὁ λόγος εἶναι φανερός.

Ὁ φτωχὸς αὐτὸς λαὸς, δημιούργησε τὸν πολιτι-

τοῦ κ. Γ. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Ἐποδιευθυντοῦ τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας

σμο ποὺ ἀργότερα ἀντέγραψαν οἱ λαοὶ καὶ τὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας. Ἐμεινε στὸν τόπο του, διατήρησε τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμά του, κράτησε τὴ γλῶσσα του. Οἱ βάρβαροι κατὰ καιροὺς ἠμποροῦν νὰ κατέκτησαν τὴ γῶρα, καὶ ἀνέλαβαν τὴ διοίκησίν της, ἀλλὰ κατεκτήθησαν ἀπὸ τὸ πνεῦμα του, ὑπέστησαν τὴν ἐπίδραση τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἀπὸ κατακτητὰι μετεβλήθησαν εἰς κατεκτημένους.

Πῶς ἐδημιουργήθη αὐτὸς ὁ τεράστιος Ἑλληνικός Πολιτισμὸς, ποὺ ἔχει στὸ ἐνεργητικὸν του τὴν Ἀθηναϊκὴν καὶ τὴν Σπαρτιατικὴν Πολιτείαν, τὸν Ἐορμὴ τοῦ Πραξιτέλους, τὴ νίκη τοῦ Παιωνίου, τὴν Ἀκρόπολιν καὶ τὶς Καρυάτιδες, τὴν ἄττερο νίκη, τὸ δισκοβόλο τοῦ Μύρωνος, τὸν Δισχύλο, τὸ Σοφοκλῆ, τὸν Πλάτωνα, τὴ ναυμαχία τῆς Σαλαμῖνας, τὸ Λεωνίδα, τὴν συντριβὴν ἑκατομμυρίων Περσῶν; Πῶς ἐπέτυχαν οἱ ὀλίγοι Ἕλληνες νὰ γίνουν ὀδηγοὶ ἑκατομμυρίων λαῶν καὶ νὰ καθιερώσουν τὸν ἀθάνατον Ἑλληνικὸν Πολιτισμὸν καὶ νὰ ἔχουν στὸ ἐνεργητικὸν τους τὸ θαῦμα τοῦ Εἰου αἰῶνος;

Ἦταν ἡ ἀγωγή τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ποὺ ἐδημιούργησεν αὐτὸ τὸ θαῦμα. Ἦταν ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἀνέπτυσαν τὰ παιδιὰ τους οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, τῶν ὁποίων ἀναφέρουμε τόσο συχνὰ τὰ ἔργα καὶ τὶς πράξεις, γιατί προσπαθοῦμε νὰ μιμηθοῦμε τὰ παραδείγματα.

Γιὰ τοὺς Ἕλληνες ἐκείνους μόνον γυμναστήρια καὶ παλαιστρες ὑπῆρχαν. Ἐκεῖ ἐξοῦσαν ὅλη τὴν ἡμέραν, ἔπαιζαν, πάλευαν, ἔρριχναν τὸ δίσκον καὶ τὸ ἀκόντιον, ἔτρεχαν. Ἔτσι ἐγίνοντο γεροῖ, ἡλιωπημένοι, τίμιοι, ἐνδύνητοι, ἰσχυροὶ καὶ ἦταν πάντα ἔτοιμοι ν' ἀρπάξουν τὰ ὄπλα καὶ νὰ ὑπερασπίσουν τὴν Πατρίδα.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν διαφορετικὴ ἀπὸ τὴ δική μας καὶ ὅτι τώρα οἱ συνθῆκες ἔχουν ἀλλάξει ἐντελῶς. Ὅμως εἶναι ἐπίσης ἀλήθεια, ὅτι ἡ σημερινὴ ἀγωγή τῶν παιδιῶν ποὺ παραμέλησε σὲ μεγάλο βαθμὸ τὴ σωματικὴ ἀνάπτυξιν, ἀκολοθεῖ ἐσφαλμένο δρόμον.

Ἐπιτρέψτε μου μερικὰς ἐπεξηγήσεις. Τὸ ἀνθρώπινον ἄτομον εἶναι ἓνα ἀπείρωσ πολὺπλοκον καὶ πολυμερὲς σύνολον καὶ δὲν ἠμποροῦμε νὰ τὸ καλλιεργήσουμε, ἂν δὲν χρησιμοποιήσουμε πολλοὺς καὶ ποικίλους τρόπους καὶ μέσα.

Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι σῶμα.

Τὰ ἀνθρώπινα σῶματα τὰ θάφτουν, ἢ τὰ κἀνουν ἢ τὰ πετοῦν στὴ θάλασσα. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ψυχὴ καὶ σῶμα.

Τὸ σῶμα εἶναι ἐκφρασίς τῆς ψυχῆς, ἢ ψυχὴ ἐκφρασίς τοῦ σώματος. Ἀνθρώπους λοιπὸν θέλομε νὰ διαπλάσουμε, ὄχι σῶματα.

Μέσα στὸ πλᾶσιον τῆς δράσεως τῆς νεότητος, μέσα στὸ πεδῖον τῆς κινήσεως καὶ τῆς ἐλευθέρως ἐνεργείας τοῦ παιδιοῦ, θὰ ἐργασθοῦμε καὶ μὲ τὴν προσπάθειαν καλλιεργείας τοῦ σώματος, θὰ καλλιεργήσουμε τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα. Γιατί γιὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς χρειάζονται δυνάμεις ψυχικὰς καὶ σωματικὰς.

Οἱ βάσεις λοιπὸν τῆς σημερινῆς ἀγωγῆς εἶναι

κάπως εσφαλμένες, γιατί γίνεται προσπάθεια να αναπτυχθή το πνεύμα, να φορτωθούν τα παιδιά με γνώσεις, να μάθουν πολλά πράγματα που τα περισσότερα δεν τους είναι χρήσιμα στη ζωή. Και όλα αυτά γίνονται εις βάρος της σωματικής τους ανάπτυξης.

Τώρα θα μπορείτε ίσως να μου εειπείτε πως αυτές είναι θεωρίες που ασφαλώς τις έχετε ακούσει πολλές φορές. Γι' αυτό θέλω να αναλύσω περισσότερο το θέμα της ανάγκης της σωματικής άγωγής, της ασκήσεως και της ψυχαγωγίας, και να το αναλύσω χωρίς θεωρίες, χωρίς αρχαίους συγγραφείς και προγόνους, αλλά με τα δεδομένα της συγχρόνου ζωής, με τις σύγχρονες ανάγκες της.

Οι περισσότεροι νομίζουν πως η σωματική άγωγή, δηλαδή η γυμναστική, ο αθλητισμός και τα παιχνίδια, είναι ένα από τα μαθήματα του σχολείου και άφορον μόνο τα παιδιά και τους εφήβους. Περάσαμε το σχολείο; Είμαστε πιά πολίτες ελεύθεροι και είμαστε έτοιμοι για τον αγώνα της ζωής.

Άλλοι πάλιν νομίζουν ότι οι αθλητικές εκδηλώσεις και τα σπόρ ενδιαφέρουν μερικούς αργόσχολους ή ολίγους τρελλούς που αγωνίζονται για να κερδίσουν μεγάλα βραβεία και φήμη με μιά κοπιώδη και υπερβολική ένταση των δυνάμεών τους.

Γι' αυτό μαζί με το τέλος του σχολείου οι πολλοί, όλοι σχεδόν, εγκαταλείπουν κάθε φροντίδα για την άσκηση του σώματος και ρίχνονται στη δουλειά του γραφείου, του καταστήματος, του εργαστηρίου, χωρίς να μπορούν να εξηγήσουν γιατί τόσο σύντομα και πρόωρα χαλαρώνονται οι δυνάμεις τους, λιγοστεύει ή αντοχή τους, εξασθενίζει ή ταχύτης τους και εξαφανίζονται εντελώς η ευκινησία και η ελαστικότης τους.

Γι' αυτό το λόγο θα προσέξετε σήμερα ότι οι περισσότεροι άνθρωποι στα 30 χρόνια τους δυσκολεύονται να προλάβουν και να πηδήσουν στο τραύμα, στα 40 λαχανιάζουν προκειμένου νάνέβουν 18 σκαλιά ενός πατώματος, στα 45 αρχίζουν να παραπονούνται για πόνο στα νεφρά και στα 50 αίσθονται σαν γέροι που εξώφησαν πιά από τη ζωή.

Όμως δεν είναι έτσι τα πράγματα.

Η ζωή είναι αγών και σήμερα μάλιστα αγών σκληρός, διαρκής, αδιάκοπος.

Πώς θα αγωνισθίη ο άνθρωπος όταν το κύριο όργανο που χρησιμοποιεί για τον σκληρόν αυτόν αγώνα είναι άρρωστο, αδύνατο, άχρηστο; Πώς μπορείτε να παλαίψετε για τη ζωή, πως μπορείτε να εργασθίητε και να δημιουργήσετε, όταν το σώμα σας παραμελημένο, ασθενικό, αγύμναστο, δυσκίνητο αδυνατεί να σάς υπηρετήση;

Ο σύγχρονος πολιτισμός, ο μηχανικός πολιτισμός που διαρκώς αυξάνει τα μέσα που θέτει στην υπηρεσία του ανθρώπου, υπονομεύει συνεχώς την κίνηση, το κυριώτερον μέσον που διαθέτει ο ζών οργανισμός για να αντιδράσει κατά της αδυνατίας, και επιποδίζει το σώμα να αναπτύξει την φυσική του δραστηριότητα.

Οι συγκοινωνίες με τραύμα και αυτοκίνητα, τα ασανσέρ, τα τηλεφωνα, τα ραδιόφωνα, όλα αυτά τα τελειώτατα μέσα επικοινωνίας στερούν τον άνθρωπον από πολλές ευκαιρίες κινήσεως. Και είναι νόμος φυσικός πως η καλή ζωή εξαρτάται από το ποσόν

και από το ποιόν των κινήσεων που εκτελεί ένα άτομον.

Θά μου επιτρέψετε να σάς το εξηγήσω με μερικες άκομα λεπτομέρειες.

Πάρτε παράδειγμα τον εαυτό σας αγαπητοί μου ακροαταί, όχι τώρα που έχετε την ευτυχία να υπηρετείτε στον σύγχρονον τόσο εξελιγμένο στρατό μας, αλλά εάν θα γίνετε με το καλό πολίτες της Πατρίδος.

Κάθε μέρα ένα σωρό φροντίδες σάς απασχολούν. Στο γραφείο, στο κατάστημα, στον πάγκο, στο εργαστήριο, στη γραφομηχανή. Έπειτα στην αγορά, στο καφενείο, στο θέατρο. Η μιά μέρα διαδέχεται την άλλη. Η φροντίδα μιά. Το κέρδος, το χρέμα, η ζωή, το ψομί έστω.

Ποιό είναι το όργανο του ράφτης; Η βελόνα. Του εργάτου; Η αξίνα και το φτυάρι. Του λογοτέχνη; Το υναλό και η πέννα. Της δακτυλογράφου; Τα δάκτυλά της. Του ποδηλάτη; Τα πόδια.

Τι χρειάζεται ο ράφτης τη βελόνα, ο εργάτης την αξίνα, ο ποδηλάτης το ποδήλατο, η δακτυλογράφος τη μηχανή, εάν δεν έχουν χέρια, πόδια, δάκτυλα;

Ποιό είναι το όργανο που μεταχειρίζεται ο άνθρωπος στη ζωή, η μάλλον με τοιο εκδηλώνεται η ζωή; Με το σώμα.

Πώς θέλετε να εργασθίητε, να τρέξετε, να παλαίψετε, να αγωνισθίητε για τη ζωή, αν το σώμα σας είναι ανίκανο να σάς παρακολουθήσει;

Κατά ποιο τρόπο φροντίζετε για την καλή λειτουργία του σώματος σας; Θα σάς το ειπώ και μη θελήσετε να το άμφισβητήσετε.

Με μερικες άσπιρινες, με μερικά καφεδάκια, με πρόχειρες ιατρικές επιδιορθώσεις και με περισσότερη άδιαφορία.

Όμως το σώμα μας είναι μιά μηχανή, και ξέρετε γιατί το παραμελούμε;

Μας έχουν ειπεί ότι το ανθρώπινο σώμα είναι η πιο τέλεια μηχανή που εδημιούργησεν ο Θεός. Ένα θαύμα που δεν είναι εις θεόν ο άνθρωπος να το ξαναφτιάξει, ο ίδιος άνθρωπος που επέτρυε να ανακαλύψει φοβερύ σέ σύλληψη και εκτέλεση μηχανήματα.

Είμαστε σύμφωνοι σ' αυτό. Το σώμα μας είναι πράγματι η πιο σπουδαία μηχανή. Πάντως είναι μηχανή που λειτουργεί μάλιστα χωρίς διακοπή και γι' αυτό χρειάζεται συνεχή φροντίδα και περιποίηση.

Και αφού ο καλός Θεός δεν επέτρυε να δημιουργηθούν ανταλλακτικά, είναι ανάγκη να φροντίσουμε να διατηρούμε σέ καλή κατάσταση τον οργανισμό μας, την καρδιά, τους πνεύμονες, το στομάχι, τα μέλη μας. Όσο περισσότερες είναι οι φροντίδες για το σώμα μας, τόσο καλύτερη είναι η λειτουργία του και τόσο περισσότερο διατηρείται το σώμα άκμαϊο, ισχυρό, νέο.

Πώς θα γίνη αυτό;

Με την άσκηση, με την εξάσκηση, με την πρόπονηση. Κι' αυτά όλα δεν θα γίνουν μόνο στην παιδική και στην εφηβική ηλικία, αλλά σέ όλες τις κατηγορίες των ανθρώπων, στους άνδρες και στις γυναίκες.

Μπορούμε αν θέλουμε να τονίσουμε περισσότερο τη σημασία και την ανάγκη της ασκήσεως, να χαρακτηρίσουμε κατά μεγάλες περιόδους τους βασικούς σκοπούς της ασκήσεως.

(Το τέλος στο επόμενο)

LUIGI GALVANI

ΑΝΑΚΑΛΥΨΕ ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΡΕΥΜΑ

Ο Λουίτζι Γαλβάνι, Ιταλός φυσιολόγος, γεννήθηκε στις 9 Σεπτεμβρίου 1737 στη Βολωνία της Ιταλίας και πέθανε στην ίδια πόλη στις 9 Δεκεμβρίου 1798. Ο Γαλβάνι εξ αιτίας των ανακαλύψεών του στον ηλεκτρισμό έδωσε το όνομά του στο γαλβανικό ρεύμα, το γαλβανισμό και το γαλβανόμετρο.

Από την οικογένεια του Γαλβάνι είχαν προέλθει διάφοροι αξιόλογοι άνθρωποι των γραμμάτων. Ο Λουίτζι όμως στράφηκε προς τη θεολογία, την οποία και άρχισε να σπουδάζει στο Πανεπιστήμιο της Βολωνίας. Φοιτητής στο πανεπιστήμιο αυτό, στά εικοσιτρία του χρόνια, έρωτεύθηκε τη Λουκία Γαλσαίτι, κόρη ενός καθηγητού του πανεπιστημίου. Τότε από τη θεολογία μεταπήδησε στην Ιατρική και στα 1762 έληξε το δίπλωμά του. Οι επιτυχημένες διαλέξεις που έδινε στο Ίνστιτούτο της Βολωνίας τον έκαναν να κερδίσει στα 1774 την έδρα του καθηγητού της ανατομίας στο πανεπιστήμιο που είχε σπουδάσει.

Η ιστορία του Γαλβάνι και της ανακάλυψής του παρουσιάζεται με διάφορες εκδοχές. Βασικά ή κάθε μία από αυτές μοιάζει με την άλλη και ή κάθε μία απεικονίζει πώς μία απλή παρατήρηση μπορεί να οδηγήσει σε μία μεγάλη ανακάλυψη. Κατά κανόνα τρόπο, είτε ή διαίσθηση είτε το τυχαίο περιστατικό δεν άμαρσώνει μία έφευρση. Θα έμνε ά παρατήρητη εάν ό πειραματιζόμενος παρέλειπε να έχει και τή αυτιά του και τή μάτια του άνοιχτά και να προσέχει και μελετάσι τή φαινόμενα πολύ καλά. Ο Γαλβάνι άπέδειξε πόσο αυτό είναι σωστό. Η ιστορία τής ανακάλυψής του έχει ως εξής :

Είχαν γδάσει ποδαράκια βατραχού για να κάνουν μία θρεπτική σούπα για τήν κυρία Γαλβάνι, τής όποιος ή υγεία ήταν πολύ ντελικάτη. Τή ποδαράκια αυτά ήταν τοποθετημένα επάνω στο έργαστήριο του Γαλβάνι. Ένας βοηθός του έτυχε να έγγισει ένα από αυτά με μία σμίλη. Προς μεγάλη του έκπληξη είδε τότε τή ποδαράκι του βατραχού να κάνει μία σπασμοδική κίνηση. Ταυτοχρόνως παρήχθησαν σπινθήρες από μία μηχανή παραγωγής ηλεκτρισμού διά τριβής που ήταν εκεί κοντά και σε κάθε λάμψη τή ποδαράκι έκανε συσπάσεις. Έπειτα παρατήρησε παρόμοια σύσπαση στα ποδαράκια του βατραχού τή όποια έκορέμασε με χαλκίνα σύματα από ένα σιδερένιο κυκλίδωμα. Άλλά στην περίπτωση αυτή δεν έδημιουργείτο ηλεκτρισμός. Ο Γαλβάνι επίσης συ-

νέδεσε τή νεύρα τών ποδιών του βατραχού με μία ράβδο από ψευδάργυρο και τούς μύς με μία άλλη ράβδο από χαλκό και έπειτα μεταξύ τούς τή δύο μέταλλα. Έβγαλε τότε τή συμπέρασμα ότι ανακάλυψε τή ζωικό ηλεκτρισμό. Η αναγγελία του προκάλεσε βαθειά άίσθηση στους έπιστημονικούς κύκλους καθώς έπίσης και μεταξύ του μεγάλου κοινού. Έσως, και τούτο φαινόταν λογικό κατά κάποιον τρόπο, ό Γαλβάνι είγς ανακαλύψει τή μυστήριο τής ζωής—και αυτό ήταν ό ηλεκτρισμός. Τή συμπέρασματά του άπεδεικνύοντο από τή γεγονός ότι τή νεκρά πόδια του βατραχού έκινούντο σαν να ήταν ζωντανά.

Ο Άλέξανδρος Βόλτα άπέρριψε τή θεωρία του «ζωικού ηλεκτρισμού». Άρνήθηκε τήν υπόθεση του Γαλβάνι, γιατί ό Γαλβάνι στην πραγματικότητα ανακάλυψε ότι ό ηλεκτρισμός είναι ρεύμα, ότι δηλαδή διαρρέει τούς άγωγούς. Οι ηλεκτρολόγοι διδάχτηκαν να άναγνωρίζουν ότι ό γαλβανικός ηλεκτρισμός είναι ό,τι προξενούν δύο έτερογενή μέταλλα έρχόμενα σε έπαση. Ο Βόλτα ό όποιος συνήγαγε αυτή τήν έπιστημονική άρχή από τή πειράματα του Γαλβάνι και κατασκεύασε τήν ηλεκτρική στήλη, άνεγνώριζε πάντοτε με θαυμασμό τήν όφειλή του στο Γαλβάνι, και τή ό τελευταίος έπίστευε ότι ήταν κακή ή έρμηνεία του Βόλτα για τή πείραμα με τούς βατραχούς και δεν ήθελε να εγκαταλείψει ποτέ τήν ιδέα ότι αυτό ήταν άλλο πρῶγμα εκτός από τή «ζωικό ηλεκτρισμό». Τή πείραμα του χρόνου φανέρωσε πόσο μεγάλη ανακάλυψη κρατούσε στα χέρια του και άφησε να τή ξεφύγει εξ αιτίας τής κακής έρμηνείας. Έμεινε προσκολλημένος στην έσφαλμένη θεωρία του έως τή τέλος τής ζωής του, συμπειράνοντας ότι έσως και αυτός άκόμη ό εγκέφαλος όλόκληρος ήταν μία πηγή «ζωικού ηλεκτρισμού». Τσακισμένος ψυχικά και οικονομικά ό Γαλβάνι δέχτηκε ένα άκόμη χτύπημα με τή θάνατο τής γυναίκας του στα 1797. Ξαναγύρισε στο σπίτι τών άδελφών του όπου ένα χρόνο άργότερα πέθανε χωρίς να ύποψιάζεται καθόλου ότι ό ηλεκτρισμός θά διέδιδε τή όνομά του ανά τούς αιώνας.

ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΤΙΚΟ ΑΝΕΚΔΟΤΟ

Ένας Κεφαλλονίτης ναυτικός πηγαίνει στον παππά να έξομολογηθεί.

- Δέσποτά μου, τή άμαρτήματά μου είναι άμέτρητα, είπς.
- Πόσα είναι εύλογημένε ; — Μάντεψε παππά μου.
- Δέκα ; — Βάλε...
- Είκοσι ; — Βάλε...
- Τριάντα ; — Ποραπάνου...
- Σαράντα ; — Λίγο παρακάτου...
- Τριανταοχτώ ; — Φούντο!

Πολλά είναι τή άμαρτήματά σου για να συχωρεθείς πρέπει να πής να μείνεις σ' ένα μοναστήρι.

- Ποιό μοναστήρι, παππά μου ;
- Μάντεψε !
- Στ' Αγιονόρος ;
- Μακρούα...
- Στ' Ίεροσόλυμα ;
- Πιό μακρούα !...
- Στ' Σινά ;
- Πιό μακρούα...
- Μά τότε πού στο διάβολο ;
- Φούντο ! είπς ό παππάς.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΡΑΔΙΟΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΑ

1. Πόση ένταση πρέπει να έχει ένα ρεύμα για να μας δώσει σε δυο ώρες 60 κυβικά μέτρα έκρηκτικό αέριο και πόσες λίτρες νερό θα ξοδέψουμε για να πάρουμε την ποσότητα του αερίου που θέλουμε;

Λύση:

Το έκρηκτικό αέριο αποτελείται από 2 μέρη υδρογόνο και 1 μέρος οξυγόνο. Έπομένως πρέπει να βγάλουμε με ηλεκτρόλυση 40 μ³ υδρογόνο και 20 μ³ οξυγόνο.

Το ειδικό βάρος του υδρογόνου, σχετικά με τον αέρα, είναι 0,0693. Ένα κυβικό αέρας ζυγίζει 1,293 χιλιοστά του γραμμαρίου.

Έπομένως 1 κυβικό εκατοστό υδρογόνο ζυγίζει: $1,293 \times 0,0693 = 0,089604$ χιλιοστά του γραμμαρίου, ή 1 κυβικό μέτρο υδρογόνο ζυγίζει 1.000.000 φορές περισσότερο, δηλαδή 89.604 χιλιοστά του γραμμαρίου.

Έπομένως, 40 κυβικά μέτρα υδρογόνο ζυγίζουν:

$$89604 \times 40 = 3.584.160 \text{ ή } 3,6 \times 10^6 \text{ χιλιοστά του γραμμαρίου.}$$

Το ηλεκτροχημικό ισοδύναμο του υδρογόνου είναι 0,01044 χιλιοστά του γραμμαρίου.

Έχουμε λοιπόν:

$$I = \frac{B}{\alpha \times t} = \frac{3.584.160}{0,01044 \times 2 \times 3600} = \frac{3.584.160}{75,2} = 48.000 \text{ A περίπου}$$

Επειδή, ταυτόχρονα με τα 40 κυβ. μέτρα υδρογόνο, θα πάρουμε και τα 20 κυβ. μέτρα οξυγόνο (το υδρογόνο στην κάθοδο, το οξυγόνο στην άνοδο), βρίσκουμε πως το ρεύμα πρέπει να έχει ένταση 48.000 αμπέρ, για να πάρουμε σε δυο ώρες 60 κυβ. μέτρα έκρηκτικό αέριο από το νερό.

Στο ίδιο αποτέλεσμα καταλήγουμε αν κάνουμε το λογαριασμό για τα 20 κυβ. μέτρα του οξυγόνου.

Το ειδικό βάρος του οξυγόνου σχετικά με τον αέρα είναι 1,1056. Έπομένως, αφού ένα κυβικό εκατοστό αέρας ζυγίζει 1,293 χιλιοστά του γραμμαρίου, ένα κυβικό εκατοστό οξυγόνο ζυγίζει $1,293 \times 1,1056 = 1,429540$ χιλιοστά του γραμμαρίου. Το ένα κυβικό μέτρο ζυγίζει $1,429540 \times 1.000.000 = 1.429.540$ χιλιοστά του γραμμαρίου και τα 20 κυβικά μέτρα ζυγίζουν $1.429.540 \times 20 = 28,59 \times 10^6$ χιλ. του γραμμαρίου. Το ηλεκτροχημικό ισοδύναμο του οξυγόνου είναι $\alpha = 0,0829$ χιλ. γραμμ. Έπομένως:

$$I = \frac{B}{\alpha \times t} = \frac{28,6 \times 10^6}{0,0829 \times 2 \times 3600} =$$

48.000 περίπου αμπέρ, όπως και πριν.

Από τα προηγούμενα αποτελέσματα έχουμε:

$3,6 \times 10^6$ χιλ. γραμμ. υδρογόνο
 $28,6 \times 10^6$ χιλ. γραμμ. οξυγόνο
 $32,2 \times 10^6$ χιλ. γραμμ. νερό = 32.2 λίτ. νερό.
 Έλεγχος: $B = \alpha \times I \times t$.

Το ηλεκτροχημικό ισοδύναμο του υδρογόνου είναι: 0,01044 χιλ. γραμμ.

Το ηλεκτροχημικό ισοδύναμο του οξυγόνου είναι: 0,08290 »

Το ηλεκτροχημικό ισοδύναμο του νερού είναι: 0,09334 »

Έπομένως: $B = \alpha \times I \times t =$

$$0,09334 \times 48000 \times 2 \times 3610 \text{ χιλ. γραμμ.} \\ = 0,09334 \times 48000 \times 2 \times 3600 \times 10^{-6} \text{ χιλιάδ. γρ.} \\ = 32,2 \text{ χιλιάδ. γραμμ.} = 32,2 \text{ λίτρες.}$$

2. Η Ηλεκτρική Έταιρία Αθηνών χρεώνει το κιλοβαττώριο για βιομηχανικούς σκοπούς, ως πούμε, 300 δραχμές. Στο έργοστάσιό μας διαθέτουμε ένα μεταλλάκτη (ηλεκτροκινητήρας και γεννήτρια μαζί), που παίρνει το έναλλασσόμενο ρεύμα του δικτύου 220 V και μας δίνει ρεύμα συνεχές με τάση 3 V. Η απόδοση του μεταλλάκτη είναι 80%. Την πυκνότητα του ρεύματος για τις έπιχαλκώσεις την καθορίσαμε σε 0,4 A κατά τετραγωνικό υποδεκάμετρο. Γνωρίζοντας αυτά τα στοιχεία, θέλουμε να βρούμε πόσο θα κοστίσει σε ηλεκτρική ενέργεια και σε ύλικό, ή έπιχάλκωση ενός αντικειμένου με ολική έπιφάνεια 1 τετραγ. μέτρο, αν δώσουμε στο χάλκινο στρώμα πάχος 0,01 του χιλιοστού και αν ο χαλκός πουλιέται προς 20.000 το χιλιάδ. γρ.

Λύση:

Με την πυκνότητα του ρεύματος που παραδεχτήκαμε χρειαζόμαστε, για το 1 τετρ. μέτρο, ένταση ρεύματος $I = 0,4 \times 100 = 40$ αμπέρ.

Αν πάρουμε το ειδικό βάρος του χαλκού ίσο με 8,9, ή ποσότητα (χιλ. γραμμ.) του χαλκού που θα σκεπάσει το αντικείμενο είναι:

$$B = 0,01 \text{ (χιλ. πάχος)} \times 1.000.000 \text{ (χιλ.}^2 \text{ έπιφάνεια)} \times 8,9 = 89.000 \text{ χιλ. γραμμ.}$$

Το ηλεκτροχημικό ισοδύναμο του χαλκού είναι: $\alpha = 0,3289$ χιλ. γραμμ. Από τον τύπο $B = \alpha \times I \times t$ παίρνουμε:

$$t = \frac{B}{\alpha \times I} = \frac{89000}{0,3289 \times 40} = 6760 \text{ περίπου δευτερόλ.}$$

ή $\frac{6760}{3600} = 1,88$ περίπου ώρες ή 1 ώρ. 52' και 40''

Η ηλεκτρική λοιπόν ενέργεια που μας χρειάζεται είναι:

$$W = U \times I \times t = 3 \times 40 \times 1,88 = 226 \text{ περίπου βαττώρια.}$$

Ο μεταλλάκτης όμως, επειδή έχει απόδοση 80%, πρέπει να πάρει από το δίκτυο:

$$\frac{226}{0,8} = 283 \text{ βαττώρια} = 0,283 \text{ κιλοβαττώρια.}$$

Τα λεφτά που θα πληρώσουμε στην Ηλε-

κτρική Έταιρία, αφού τό κιλοβαττώριο κοστίζει 300 δραχμές, είναι:

$$0,283 \times 300 = 84,9, \text{ ἄς ποῦμε } 85 \text{ δραχμές.}$$

Ἡ τιμή τοῦ χαλκοῦ εἶναι 20.000 δρ. τό κιλό. Γιά τὰ 89.000 χιλιοστά τοῦ γραμμαρίου ἢ γιά τὰ 0,089 χιλιόγραμμα, πού μᾶς χρειάζονται, θά δώσουμε:

$$0,089 \times 20.000 = 1780 \text{ δραχμές.}$$

Ἐπομένως ἡ ἐπιχάλκωση ἑνός ἀντικειμένου μέ ἐπιφάνεια ἕνα τετραγωνικό μέτρο θά μᾶς κοστίσει:

$$\text{Σέ ἠλεκτρική ἐνέργεια: } 85 \text{ δραχμές}$$

$$\text{Σέ χαλκό } : 1780 \text{ »}$$

$$\text{Σύνολο: } 1865 \text{ δραχμές.}$$

3. Θέλουμε νά ἐπικελώσουμε μερικά ἀντικείμενα μέ ὀλική ἐπιφάνεια 2 τετραγωνικά ὑποδεκάμετρα. Τό πάχος πού θά ἔχει τό νικέλινο στρώμα εἶναι 0,1 χιλιοστά καί ἡ πυκνότητα τοῦ ρεύματος καθορίστηκε σέ 0,4 ἀμπέρ κατά τετραγ. ὑποδεκάμετρο. Πόσες ὥρες θά διαρκέσει ἡ ἐπικέλωση;

Λύση:

Βρίσκουμε πρῶτα τό βάρος (σέ χιλιοστά τοῦ γραμμαρίου) τοῦ νικέλινου στρώματος, πολλαπλασιάζοντας τήν ἐπιφάνεια (σέ τετραγ. χιλιοστά) μέ τό πάχος (σέ χιλιοστά) καί μέ τό εἰδικό βάρος, πού εἶναι γιά τό νίκελ 8,6.

$$2 \text{ τετρ. ὑποδεκ.} = 2 \times 10.000 \text{ χιλ.}^2 =$$

$$20.000 \text{ τετραγ. χιλιοστά.}$$

$$B = 20.000 \times 0,1 \times 8,6 =$$

$$17.200 \text{ χιλιοστά τοῦ γραμμαρίου.}$$

Τό νικέλινο λοιπόν στρώμα, πού θά καλύψει μέ πάχος 0,1 χιλιοστά τήν ἐπιφάνεια τῶν 2 τετρ. ὑποδεκαμέτρων, θά ἔχει ὀλικό βάρος 17.200 χιλιοστά τοῦ γραμμαρίου.

Ἐπειδή ἡ πυκνότητα τοῦ ρεύματος καθορίστηκε σέ 0,4 A κατά τετραγ. ὑποδεκάμετρο, τό ρεῦμα πού θά χρησιμοποιήσουμε γιά τήν ἐπικέλωση, πρέπει νά ἔχει ἔνταση:

$$I = 2 \times 0,4 = 0,8 \text{ A.}$$

Τό ἠλεκτροχημικό ἰσοδύναμο τοῦ νίκελ εἶναι $\alpha = 0,304$.

Ἐπομένως θά ἔχουμε:

$$B = \alpha \times I \times t$$

$$17.200 = 0,304 \times 0,8 \times t$$

$$\text{καί } t = \frac{17.200}{0,305 \times 0,8} = 71.000 \text{ περίπου δευτερόλ.}$$

$$\text{ἢ } \frac{71.000}{3.600} = 20 \text{ περίπου ὥρες.}$$

4. Θέλουμε νά ἐπαργυρώσουμε, μέ 500 γραμμάρια ἀσημι καί πυκνότητα ρεύματος 0,2 A κατά τετραγ. ὑποδεκάμετρο, 10 δωδεκάδες κουτάλια τοῦ φαγητοῦ. Ἡ ἐπιφάνεια ἑνός κουταλιοῦ εἶναι 110 τετραγ. ἑκατοστά.

Ζητοῦμε νά βροῦμε:

α) Πόσες ὥρες πρέπει νά μείνουν τὰ κουτάλια στό γαλβανικό λουτρό.

β) Πόσα χιλιοστά πάχος θά ἔχει τό ἀσημένιο στρώμα.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ Κ.Ε.Δ.

Μετά τὰ μεγαλοπρεπή ἔγκαίνια τοῦ θεάτρου Κ.Ε.Δ. πού ἔγιναν τὰ Χριστούγεννα, συνεχίσθηκαν οἱ ψυχαγωγικές συγκεντρώσεις στό Κ.Ε.Δ. μέ ἐξαιρετική ἐπιτυχία. Ὁ θίασος τοῦ Κ.Ε.Δ. εἶναι σήμερα τό καλλίτερο στρατιωτικό θεατρικό συγκρότημα. Ἀποτελεῖται ἀπό ἐπαγγελματίες ἠθοποιούς, πού ὑπηρετοῦν ὡς στρατιῶτες στό Κ.Ε.Δ. τοὺς Δ. Μήλαν, Γ. Λουκάκη, Β. Κανάκη, Α. Βεντούράτον, Γ. Μετωῶλην, Ν. Οἰκονομόπουλον, Ε. Σφακιανάκη. Ἦδη καθιερώθη ἡ τακτική Κυριακάτικη θεατρική παράσταση, τήν ὁποία περιμένουν ἀνυπόμονα οἱ ἀξιωματικοί καί στρατιῶτες τοῦ Κ.Ε.Δ. Κατά τίς δύο προηγούμενες Κυριακές ἐξετελέσθησαν ὠραϊότατα σκέτς, παρλάτες καί τραγούδια.

Λύση:

α) Ἡ ἐπιφάνεια ἑνός κουταλιοῦ εἶναι 110 ἑκ.² = 1,1 τετρ. ὑποδεκάμετρα. Ἐπομένως τὰ $10 \times 12 = 120$ κουτάλια ἔχουν ὀλική ἐπιφάνεια: $1,1 \times 120 = 132$ τετρ. ὑποδεκάμετρα. Μέ πυκνότητα 0,2 A κατά τετρ. ὑποδεκάμετρο, θά χρειαστοῦμε ρεῦμα $I = 132 \times 0,2 = 26,4$ ἀμπέρ.

Τὰ γνωστά εἶναι: $B = 500$ γραμ. = 500.000 χιλιοστά τοῦ γραμμαρίου ἀσημι. Τό ἠλεκτροχημικό ἰσοδύναμο αὐτοῦ τοῦ μετάλλου εἶναι: $\alpha = 1,1183$ καί τό εἰδ. βέρος του = 10,5.

Ἐπομένως:

$$t = \frac{B}{\alpha \times I} = \frac{500.000}{1,1183 \times 26,4} = 17000 \text{ περίπου.}$$

$$\text{ἢ } \frac{17000}{3600} = 4,75 \text{ ὥρες.}$$

β) Τό $B = 500.000$ χιλ. τοῦ γραμμαρίου.

$$\text{Ἡ ἐπιφάνεια } S = 132 \text{ τετρ. ὑποδεκ.} = 1.320.000 \text{ χιλ.}^2.$$

$$\text{Ὁ ὄγκος } O \text{ χιλ.}^3 = S \times \text{πάχος} = 1.320.000 \times \text{πάχος.}$$

$$\text{ἢ } O = \frac{B}{\text{εἰδ. βέρος}} = \frac{500.000}{10,5} = 47.600 \text{ κυβ. χιλ.}$$

$$\text{Ἐχουμε λοιπόν: } 1.320.000 \times \text{πάχος} = 47.600.$$

$$\text{καί: } \text{Πάχος} = \frac{47.600}{1.320.000} = 0,036 \text{ τοῦ χιλ.}$$

5. Στό γαλβανικό λουτρό, τό πραγματικό κέρδος σέ μέταλλο ἀπό τό ρεῦμα δέν ἀνταποκρίνεται, ὅπως ξέρουμε, στό θεωρητικό, δηλαδή σ' αὐτό πού μᾶς δίνει τό ἠλεκτροχημικό ἰσοδύναμο. Ἀπό πειράματα βγήκε τό συμπέρασμα, πῶς σ' ἕνα λουτρό, π. χ., γιά ἐπικελώσεις, ρεῦμα 1,5 A μᾶς δίνει σέ 3 ὥρες 4,45 γραμμάρια νίκελ. Πόση εἶναι ἡ ἀπόδοση τοῦ λουτροῦ;

Λύση:

Σύμφωνα μέ τοὺς θεωρητικούς ὑπολογισμούς, ἕνα ρεῦμα 1,5 ἀμπέρ πρέπει νά δώσει σέ ὥρες, ἀφοῦ γιά τό νίκελ τό $\alpha = 0,304$ χιλ. γραμ., ποσότητα νίκελ:

$$B = \alpha \times I \times t = 0,304 \times 1,5 \times 3600 = 1639,2 \text{ χιλ. γραμ. ἢ } 1,6392 \text{ γραμ.}$$

Στήν πραγματικότητα ὁμως παίρνουμε 4,45 γραμμάρια. Ἄρα ἡ ἀπόδοση τοῦ λουτροῦ εἶναι:

$$\eta = \frac{4,45}{4,925} = 90,35 = 90,35 \%. \text{ ἢ } 90,35 \%$$

Γ.Γ.Γ.

Τὸ Σταυρόλεξό μας

Ἀλληλογραφία

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									■
3						■			
4						■			
5		■			■				■
6						■			
7							■		
8		■							
9	■								■

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

- Μεγάλη παράλιος πόλις τῆς Ἀμερικῆς.
- Εἰς τοὺς μαθητὰς λογαριάζονται καὶ ὁ μέγας ἀριθμὸς τους, τοὺς ἀποκλείει.
- Σημαίνει μονή - Νότα.
- Τοὺς τιμὰ ἢ ἐκκλησία—Ἀριθμητικόν.
- Ὁ ὑπάρχων (ἀντιστρ.)—Ἑλβετικὸν καντόνιον.
- Ἡ ναυτικὴ ἐπίθεσις του κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως (941) ἀπεκρούσθη μὲ τὸ ὑγρὸν πῦρ—Κτητικὸν εἰς τὸν πληθυντικόν.
- Γάλλος μυθιστοριογράφος καὶ δραματικὸς—Σημαίνει ἀριθμὸς.
- Ἀντίστροφος νότα—Ὅσες φορές.
- Ἐκκλησιαστικὸν ἐπιφώνημα.

ΚΑΘΕΤΩΣ:

- Ἡ τροφή τοῦ Ἀσώτου καὶ μερικῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν κατοχήν.
- Μῶς προοριζόμενος ν' ἀπομακρύνῃ ἓνα μέλος ἀπὸ τῆς μέσης γραμμῆς.
- Ὄνομα δέκα ἐννέα Γάλλων Βασιλέων (ὅπως προφέρεται)—Τετρακόσια εἴκοσι (ἀντιστρ.).
- Ἀσχολεῖται μὲ τὴν παρασκευὴν ἐνὸς εἴδους, ἀπὸ τὸ ὅποιον δὲν θὰ βρῆτε Ἑλληνικὸν εἰς τὴν ἀγοράν.
- Τοῦ αὐτοῦ μεγέθους—Δὲν κάμουν τὸν καλόγηρο.
- Νότα—Ὁμοιωματικόν.
- Μὲ αὐτὴν συγκρίνομεν κάθε σπανίαν εὐχάριστον στιγμήν τῆς ζωῆς μας (γεν.)—Δύο σύμφωνα.
- Ἐκεῖ εὐρίσκεται τὸ Καστέλλι τοῦ Μοριά—Σήμερα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κάμετε τέτοια.
- Ἀκόλαστος, ἡδυπαθής.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ ΑΘΗΝΩΝ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ 10η σελίδα)

κατὰ τὴν διαδρομὴν των μεταβολῆς εἰς τὸ πλάτος, δηλαδὴ τὴν ἔντασι καὶ χροιά των. Ἡ αἴθουσα λοιπὸν παίζει ρόλον ἀντηχείου, εἶναι δηλαδὴ σὰν ν' ἀποτελεῖ τιμῆμα τοῦ μουσικοῦ ὄργάνου.

Μὲ τὴν κατασκευὴν «ἀφώνων» αἰθουσῶν ἔχει ἐπιτευχθῆ, ὥστε τὰ ἡχητικὰ κύματα νὰ μὴ ἀνακλῶνται πλέον καὶ ἔτσι ὁ ἦχος πὸν ἀκοῦμε ν' ἀντιπροσωπεύει μόνον τὸ ποσοστὸν ἐκεῖνο ποῦ φθάνει κατ' εὐθειαν στὸ αὐτί μας. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ αἰθουσες αὐτὲς ἔχουν ἀνάγλυφα τοιχώματα ἢ τοίχους ντυμένους μὲ ὀθόνη ἢ μὲ ὀρισμένο πάχος ἀπὸ ἴνες υαλοβάμβακα ἢ ἀπὸ πεπεσμένους φυσικὲς ἴνες, πὸν μέσα στοὺς πόρους καὶ στὶς κοιλότητές των ἀπορροφᾶται ὁ ἦχος, χωρὶς πλέον νὰ ἀνακλασθῇ.

Τεχνικὸν Περιοδικὸν «ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ» Θεσσαλονίκη Ἐλήφθη 2ον τεύχος (Ἰουνίου-1949) καὶ σὰς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς

Ἐφημερίδα «Μακεδονικὸς φρουρὸς» τῆς XI Μεραρχίας Σ. Τ. Γ. 914. Φύλλον σὰς 1ης Ἰανουαρίου 1950 ἔλήφθη καὶ σὰς εὐχαριστοῦμεν. Παράκλησις μας εἶναι ὅπως μᾶς ἀποστείλητε τὰ προηγούμενά σας.

Ἐφημερίδα «Παῦλος Μελάς» τῆς XV Μεραρχίας Σ. Τ. Γ. 917. Φύλλον σὰς 1ης Ἰανουαρίου ἔλήφθη καὶ εὐχαριστοῦμεν. Παρακαλοῦμεν εἰ δυνατόν νὰ μᾶς ἀποστείλητε τὰ προηγούμενά σας.

Ἐφημερίδα «Ἀθηνᾶ» τῆς II Μεραρχίας Σ. Τ. Γ. 912. Φύλλον 31 Δεκεμβρίου ἔλήφθη καὶ εὐχαριστοῦμεν. Παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς ἀποστείλητε τὰ προηγούμενά σας.

Στρατιωτικὸν Περιοδικὸν «Νεοσὺλλεκτος» τοῦ Κ. Ε. Ν. Δράμας Σ. Τ. Γ. 915 β. Τεύχος σὰς 1ης Ἰανουαρίου ἔλήφθη καὶ εὐχαριστοῦμεν. Σὰς παρακαλοῦμεν διὰ μίαν εἰσέτι φοράν εἰ δυνατόν νὰ μᾶς ἀποστείλητε τὰ προηγούμενα τεύχη σας. Μία ὀλόκληρη σειρά τοῦ Περιοδικοῦ μας σὰς ἀποστέλλεται.

Κύριον Σαζακλῆν Νικ. II τεχνικὸν τμήμα Ο. Τ. Ε. Κορίνθου—Ἐπιστολὴ σας ἔλήφθη καὶ σὰς εὐχαριστοῦμεν. Σὰς ἀποστέλλονται ὅλα τὰ προηγούμενα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ μας πλὴν τοῦ 1ου τεύχους μας τὸ ὅποιον ἐξηντήθη.

Κύριον Ἡρακλῆν Γρηγορίου. Ὑπάλληλον ΟΔΙΣΥ ὁδὸς Κοραῆ 1 Ἀθῆναι. Ἐπιστολὴ σας ἔλήφθη καὶ σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὸ ἐνδιαφέρον σας. Πλὴν τοῦ 1ου τεύχους μας τὸ ὅποιον ἐξηντήθη ἢ ὑπόλοιπος σειρά εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν σας. Ἀποστέλλεται ἀντίτιμον συνδρομῆς εἰς διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ μας.

Κύριον Αἰμίλιον Σγουριδίην. Πατρ. Γρηγορίου 19 Ἀλεξανδρούπολιν Θράκης. Ἐπιστολὴ σας ἔλήφθη καὶ διὰ τὸ ἐνδιαφέρον σας σὰς εὐχαριστοῦμεν. Ὅ,τι ἐξηγήσατε διὰ τῆς ἐπιστολῆς σας σὰς ἀποστέλλεται καὶ πιστεῦομεν νὰ μείνετε εὐχαριστημένοι.

ΛΥΣΙΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 10 ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ

Ὅριζοντίως: 1) ΑΔΕΛΦΑΤΟΝ. 2) ΙΟΛΗ—ΤΟΣΑ. 3) ΓΥΠ—ΛΙΜΟΝ. 4) ΟΞΙΝΑ—ΙΟ. 5) ΣΑ—ΤΑ. 6) ΕΣ—ΒΡΑΔΥ. 7) ΡΙΤΑΣ—ΙΙΙ. 8) ΩΜΑΙ—ΑΡΔΑ. 9) ΣΑΝ—ΔΑΛΙΩΝ.

Καθέτως: 1) ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ. 2) ΔΟΥΞ—ΣΙΜΑ. 3) ΕΛΠΙΣ—ΤΑΝ. 4) ΛΗ (Βίβλιαν)—ΝΑ—ΔΙΑ. 5) ΛΑ—Β. Σ.Φ. 6) ΑΤΙ—ΑΡ—ΑΛ. 7) ΤΟΜ—ΤΑΙΡΙ. 8) ΟΣΟΙ—ΔΙΔΩ. 9) ΝΑΝΟΦΥΙΑΝ.

Οἱ δύο ἄλλες αἴθουσες εἶναι μεγαλύτερες κατὰ πολὺ ἀπὸ τὴν πρώτη. Ἡ ἐπέκτασις ὅμως τῶν τοίχων ἦταν ἡ αὐτή. Στὴν τρίτη αἴθουσα, ἡ ὁποία ἦταν ὑπὸ κατασκευὴν, ἐδοκιμάζοντο τὰ μικρόφωνα, γιατί καὶ ἡ θέσις αὐτῶν παίζει σπουδαῖον ρόλον στὴν φυσικὴ μετάδοσι τοῦ ἤχου.

Γυρίζοντας στὰ διάφορα διαμερίσματα τοῦ Στούντιο, ἀντικρούει κανεῖς πολυάριθμα δωμάτια ἀπὸ ῥάφια μὲ φωνογραφικὸς δίσκους. Κυρίως καὶ Δεσποινίδες ἐργάζονται πυρετωδῶς γιὰ νὰ ἐτοιμάσουν τὸ πρόγραμμα τῆς ἐβδομάδος. Πρέπει δὲ αὐτὸ νὰ προσαρμοσθῇ γιὰ νὰ ἰκανοποιηθῇ κάθε γούστο καὶ τοῦ πλέον ἀπαιτητικοῦ ἀκροατῆ.

Βγαίνοντας ἔξω βρισκόμε τὰ λόγια λίγα καὶ φραγὰ νὰ εὐχαριστήσουμε τὸν κ. Μπαταῆμη, γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον ποῦ ἔδειξε στὴν ἐπίσκεψή μας. Π. Α-ΔΗΣ

Ν. ΚΟΚΚΙΝΟΣ & Σ^{ΙΑ}

ΑΘΗΝΑΙ: ΟΔΟΣ ΚΟΡΑΗ 5 — ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 34.974

ΡΑΔΙΟΦΩΝΑ & ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ

ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΩΣ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΩΣ

ΠΛΟΥΣΙΑ ΕΚΘΕΣΙΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΩΝ

Μεσαίων-Βραχέων-Μακρών κυμάτων Ρεύματος και Μπατταριών

ΕΥΚΟΛΙΑΙ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΡΑΔΙΟΦΩΝΩΝ

Λυχνία
Μεταβλητοί Συμπυκνωταί
Μεσαία Συχνότητες
Μεγάφωνα 4"—8"
"Αμερικής και "Αγγλίας
"Ηλεκτρολυτικοί
Πυκνωταί μίκας και χάρτου
Ποτενσιόμετρα
μετά και άνευ διακόπτου
Διακόπται κυμάτων

Μετασχηματισταί
Βάσεις Λυχνιών ("Αγγλίας-"Αμε-
ρικής έγχώρια)
"Αξονες κινήσεως
Προεκτάσεις άξόνων
Πάντερς—Τρίμερς
Ντουί "Αμερικής
Λαμπάκια φωτισμού
Κουμπιά
Βελόναι-Δείκται-Κοσσές

ΣΥΡΜΑΤΑ: Κεραίας—Καθόδου—Μπλεντέ—Λιτς—Συναρμολογήσεως
Τροφοδοτήσεως—"Αντιστάσεις τροφοδοτήσεως κλπ. κλπ.

— Οί σοκολάτες

— Οί βάφλες

— Οί καραμέλλες

πού τρώτε στην Καντίνα

είναι του

ΠΑΥΛΙΔΟΥ

ΑΙΟΛΟΥ 59

Ἀκούραστος ὁ ἐγκαταστάτης γραμμῶν
συναρφαλώνει μὲ τὰ εἰδικὰ πεδῖλά του
στο στυλο γιὰ νὰ δέσει μιὰ ἀκόμη
γραμμὴ που ἀπλώνεται πρὸς τὰ μαχό-
μενα τμήματα τῆς πρώτης γραμμῆς.

Καὶ οἱ ἡμιονηγοὶ μας προσέφεραν ὄχι
λίγες ὑπηρεσίες γιὰ τὴ Νίκη. Στις
ἀπότομες καὶ ἀπόκρημνες πλαγιές τῶν
βουνῶν μας τὰ μηχανοζήνητα μέσα τὰ
ἀντιναδιστὰ τὸ μούλαρι.

Ἔτσι πολέμησε ὁ στρατὸς μας. Μιὰ ἀκόμη ἡρωϊκὴ ἐφοδος τοῦ περσικοῦ μας
γιὰ τὸ ξεκαθάρισμα τῆς ἁγίας Ἑλληνικῆς γῆς.